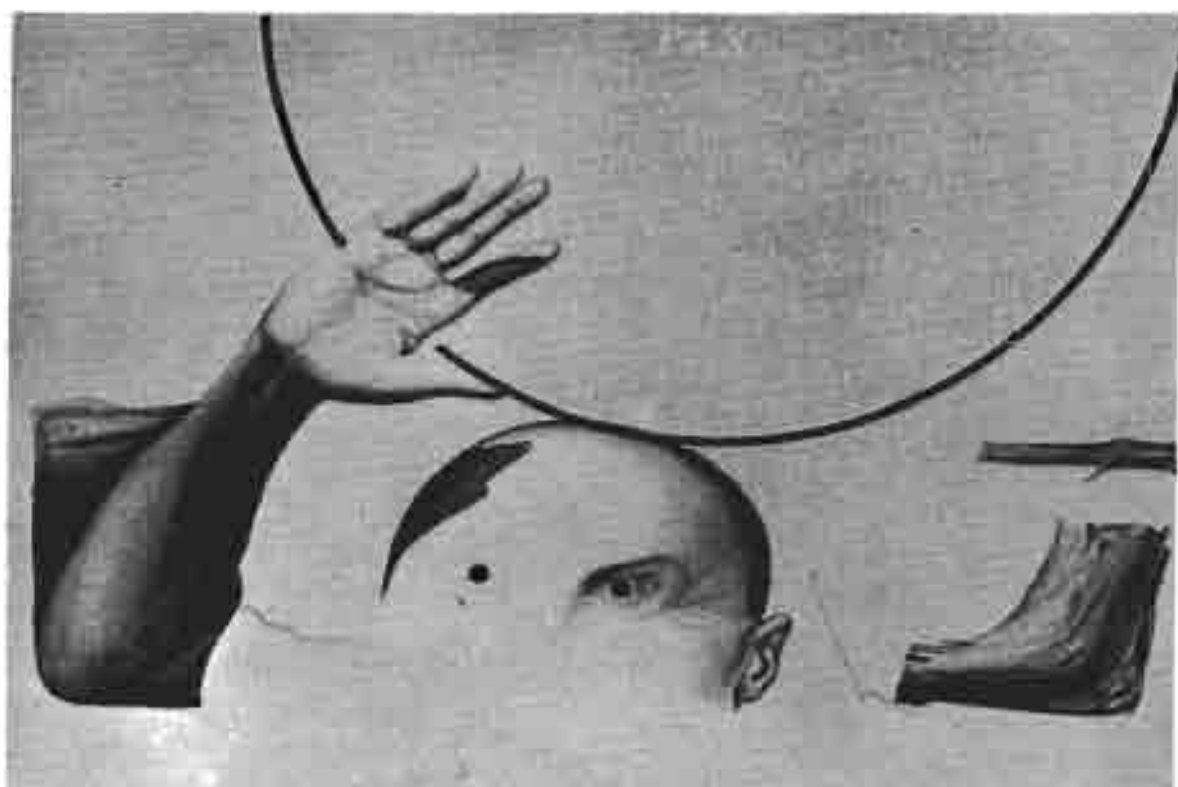

DE VREDE VREDE VI

ANDBLAD VOOR INTERNATIONALE POLITIEK EN VREDESPROBLEMEN - 15de jrg. - 109 - januari 1972

OCTAVE
LANDUYT

"VREDE" Studie- en informatiecentrum
voor vredes- en ontwikkelingsproblematiek
v.z.w.
maandblad 10 nrs. per jaar

REDACTIE-BEHEER

PUBLICITEIT :

136 Bagattenstraat 9000 Gent
Prk. : 95.60.15 - Vrede v.z.w. - 9000 Gent
tel. 09/23.82.52

LEESGELD :

140 fr. per jaar - 15 fr. per nummer

Steunabonnement : 300 fr.

Verantwoordelijke uitgever :

M. Vanderborgh

Echel 6

9401 Pollare

REDACTIE :

Theo Bailleul, Paula Burghraeve,
Nadine Crappé, Eric De Bleeckere,
Chantal De Smet, Jo De Schuyter,
Sonja Eggerickx, Jean-Pierre Everaerts,
Willy Hofman, Luc Kongs,
Griet Maréchal, Michel Tanret,
Kathleen Steel, Luk Vermeire,
Jan Verwest, Bob Wolstijn.

LAY-OUT

Elie Van Muylem

REDACTIESECRETARIS

Wilfried De Vlieghe

HOOFDREDACTEUR

André De Smet

VASTE MEDEWERKERS

Frans De Winter, Ward Ruyslinck,
Staf Schmidt, Jan Van Calsteren,
Jos Wolles, Janine De Rop

Centrumvoor UNO-recht
(V.U.B. - Brussel)

Centrum voor Latijns-Amerika
(Roermond)

ABONNEMENTDIENST

Lotty Verwest - Carlos Van Vooren

UIT DE INHOUD...

"PAX", een tekening van <i>Octave Landuyt</i>	1
EDITORIAAL <i>André De Smet</i>	3
Van week tot week <i>Eric De Bleeckere</i>	4
Op de uitkijk	5
Pan-Europese Samenwerking <i>Victor Larock</i>	6
Even uw aandacht voor "PAKISTAN" <i>Theo Bailleul</i>	7
Terugblik op Pakistan <i>Griet Maréchal</i>	9
In memoriam Wasfi Tall <i>Michel Tanret</i>	11
De Vietnamisering <i>Jo De Schuyter</i>	12
Nog steeds "Angela Davis vrij !" <i>Chantal De Smet</i>	13
Bijdrage van het Centrum voor UNO-recht <i>Annie Soetens-Massart</i>	14
Interview met Mikis Theodorakis	16
Bijdrage COLAM <i>Ch. J. Donker</i>	19
De nieuwe akkoorden van Berlijn <i>Wilfried De Vlieghe</i>	21
Massu en de foltering	22
Boekbespreking : "De wer... ons dorp" v. L. Baeck <i>Marc Lebon</i>	23
Te zot om los te lopen	24
Vredesinitiatieven	25

OVERLEGCENTRUM VOOR DE VREDE

Laat U inschrijven voor de studiedag.

De eerste studiedag van het O.C.V. zal plaats hebben op zaterdag 12 februari in de zaal Guimard - Handelstraat 82, 1040 Brussel. Aanvang om 10 u.

THEMA'S

1) DE INVLOED VAN DE INTERNATIONALE POLITIEK OP ONZE BELGISCHE SAMENLEVING

Inleiding door Prof. H. Balthazar

2) PORTUGAL EN ZIJN KOLONIEN

Inleiding door Dr. S. Bosgue

Voorzitters Prof. L. Michiels en Robert De Gendt.

Deelname in de kosten : 50 fr.

Overschrijven op Prk. 1694.13 van Gilbert Hubert - Merksem.

O.C.V. -INFO

Het eerste nummer van het gemeenschappelijk O.C.V.-bulletin is verschenen. Leesgeld : 50 fr. per jaar. Te storten op Prk. 76.77.61 van W. De Vlieghe - Gent

"Vrede" wil de spreekbuis zijn van al diegene die - door degelijke informatie of voorstellen - een bijdrage willen brengen tot de internationale ontspanning.

De redactie doet dan ook beroep op de medewerking van al diegene die hiertoe kunnen bijdragen.

De ondertekende artikels beantwoorden dan ook niet noodzakelijkerwijze aan het standpunt van de redactie.

KLAARHEID BRENGEN OVER BANGLA DESJ

Het minste wat er kan gezegd worden over de oorlog tussen India en Pakistan en die geleid heeft tot de stichting van BANGLA DESJ (het Bengaals Vaderland) is dat een partijdige propaganda zich ingespannen heeft verwarring te scheppen over de grond van het konflikt.

Vóór het uitbreken van de oorlog had de wereldopinie zich nochtans niet vergist. Ze werd diep geschokt door het lot van de vluchtelingen die met miljoenen de grens overstaken naar India om te ontsnappen aan de bloedige repressie, georganiseerd door de Pakistaanse troepen in het zogeheten Oost-Pakistan.

Ze heeft haar sympathie voor het Bengaalse volk heel duidelijk doen blijken, ook in ons land.

Het was duidelijk geworden dat slechts de onafhankelijkheid van het volk van Oost-Bengalen een einde kon stellen aan een conflictuele situatie die dreigde uit te barsten in een oorlog. Die oorlog is er dan gekomen, eerst en vooral omdat de Pakistaanse regering van Yahya Khan gemeend heeft de vrijheidswil van de Bengalis te breken door een ongebreidelde onderdrukking. Het gewapend verzet van de Bengaalse bevolking, de groeiende stroom van vluchtelingen naar India en de daarmee gepaard gaande spanning aan de grens kon niet anders eindigen dan met een ingrijpen van het Indisch leger.

Dit kon iedereen voorzien. En dit is uiteindelijk ook gebeurd.

Op dat ogenblik werd in de Organisatie van de Verenigde Naties een meerderheid gevonden om de stopzetting der gevechten te bevelen en de terugtrekking van de betrokken legers langs weerszijden van de grens te eisen.

Hoe deze meerderheid gevonden werd is ons onduidelijk. Maar ze is wel onbegrijpelijk, want ze houdt geen rekening met de oorzaken van het konflikt en de vluchtelingenstroom naar India, noch met het algemeen aanvaard principe over het zelfbeschikkingsrecht der volkeren. Ze betekende wel een vrijbrief voor generaal Yahya Khan om de repressie tegen het Bengaalse volk verder te zetten.

Sindsdien werden in de pers geen inspanningen gespaard om de zaak van BANGLA DESJ te diskrediteren. De berichtgeving over het lot van de miljoenen op de vlucht gedreven Bengalis is stilaan uit de kranten verdwenen.

De nadruk wordt gelegd op de, trouwens door niets te verrechtvaardigen sommaire tegenstellingen van leden van de hulpstroepen van het Pakistaans leger. Er wordt veel gesproken over expansionistische oogmerken van India en ook over de bijbedoelingen van de Sovjet-Unie die haar steun aan India en BANGLA DESJ verzekert.

Waarheid is dat gans de bevolking van BANGLA DESJ met uitbundigheid de onafhankelijkheid begroet heeft. Dat zij de hulp van India en de Sovjet-Unie met een ander oog bekijkt dan onze pers ligt voor de hand. En dit oordeel is uiteraard belangrijker dan de mening van het neo-kolonialisme.

Het sturen van een Amerikaanse vloot naar de golf van Bengalen toont misschien duidelijker dan wat ook aan, welke belangen in gevaar worden gebracht door het nieuw zelfstandig land.

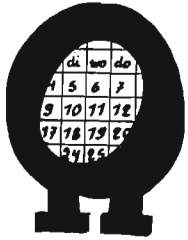
Aan paradoxen is geen gebrek geweest in dit konflikt. Zo hebben we tijdens het debat in de OVN met groeiende verbijstering vastgesteld dat China herhaaldelijk gezamenlijk met de Verenigde Staten heeft gestemd, en zich verzette tegen het zelfbeschikkingsrecht van de Bengaalse bevolking.

Natuurlijk, de realiteit is niet wit-zwart, en de conservatieve krachten ontbreken niet in India en zelfs niet binnen de nationaal-Bengaalse beweging.

Maar de zaak van het onafhankelijke BANGLA DESJ is fundamenteel juist, en een noodzakelijke stap naar een verdere ontvoogding van het Bengaalse volk.

“VREDE”

*

VAN WEEK TOT WEEK

22.11 - 28.11.71

- Zuidvietnamese strijdkrachten rukken opnieuw Kambodja binnen voorafgegaan door pantserwagens en gesteund door de Amerikaanse luchtmacht in een poging de druk van de Kambodjaanse vrijheidsstrijders op de troepen van LON NOL te verminderen. Deze verkeren in een hachelijke positie vooral rond de hoofdstad Phnom Penh waar het bevrijdingsleger tot op een tiental km. is genaderd.

- De Chinese Volksrepubliek weigert deel te nemen aan het overleg van de grote vier over het Nabije Oosten. De deelneming van China had kunnen bijdragen tot de isolering van de VS en de versterking van de positie van de andere drie deelnemers die voorstander zijn van een hervatting van de Jarring-missie met het oog op de uitvoering van de UNO-resolutie van november 1967.

- Generaal Yahya Khan roept de noodtoestand uit voor gans Pakistan na India te hebben beschuldigd een totale aanval op Pakistan te zijn begonnen. India ontkent deze aantijgingen en maakt enkel melding van succesvolle aanvallen van de Bengaalse vrijheidsstrijders (Moukhti Bahini) in Oost-Pakistan en verdedigingsakties van zijn grenstroepen. De konfliktituatie tussen beide landen lijkt de volgende dagen meer en meer het karakter van een niet-verklaarde oorlog aan te nemen.

- De Chinese UNO-vertegenwoordiger Chiao Kuan-Hua verwerpt het Sovjet-voorstel voor het houden van een wereldontwapeningskonferentie en scheidt hierbij de USSR en de USA als supermachten over dezelfde kam.

-- De Sovjet-vertegenwoordiger Malik wijst in zijn repliek op een eigenaardig Chinees-Amerikaans samengaan t.o.v. het Sovjet-voorstel en onderstreept dat de Sovjet-atoomparaplus vele landen, inbegrepen Volkschina zelf, beschermd heeft tegen imperialistische agressie en hun toegelaten heeft zich vreedzaam te ontwikkelen.

- Het akkoord tussen Londen en het blanke minderheidsregiem van Jan Smith, waarbij de betrekkingen tussen Engeland en Rhodesië genormaliseerd worden en aan Salisbury de wettelijke onafhankelijkheid wordt verleend, schuift de instelling van een elementair democratisch Afrikaans meerderheidsregiem op de lange baan.

- Na zijn bezoek aan Belfast en Dublin stelt Labour-leider Wilson de hereniging op lange termijn voor van Ulster met Ierland. Hij spreekt zich echter uit tegen de terugtrekking van de Britse troepen, tegen de discussie over een politieke oplossing voor de totale uitschakeling van het terrorisme en zelfs tegen de intrekking van de beruchte interneringsmaatregelen.

- Te Kaïro wordt de Jordaanse premier Wasfi Tall door Palestijnen gedood. De moord, die niets oplost, op een van de voornaamste verantwoordelijken voor de bloedige liquidatie van de Palestijnse weerstand herinnert nogmaals aan het bestaan en de rechten van het Palestijnse volk.

- Bij de verkiezingen in Uruguay komen de twee traditionele partijen "colorados" en "blancos" als sterkste tevoorschijn. Juan Bordaberry van de "colorados", door uittredend president Pacheco Areco als kandidaat aangeduid, wordt de nieuwe president. Het linkse "Frente Amplio" (Brede Front) behaalt dubbel zoveel stemmen (25 t.h.) als de samenstellende partijen in 1966.

29.11 - 5.12.71

- Op het ogenblik dat Fidel Castro zijn bezoek aan Chili beëindigt, lijkt de Chileense reactie aan te sturen op een botsing met de Volksfrontregering. Door incidentrijke betogingen van rechtse studenten

en protesterende vrouwen uit de bourgeois-wijken van Santiago tegen een minder goede bevoorrading in sommige voedingsmiddelen van de hoofdstad, tracht de rechterzijde een klimaat van onrust en onzekerheid te scheppen.

- De landen-leden van het Verdrag van Warschau richten na hun bijeenkomst in Polen een oproep tot West-Europa, Kanada en de VS om praktische voorbereidingen te treffen voor een Europese Veiligheidskonferentie in 1972. Ze spreken zich uit voor het Finse voorstel van multi-nationale onderhandelingen en besluiten hiertoe gemachtigden aan te duiden.

- De lange periode van spanning tussen India en Pakistan veroorzaakt door de Oost-Bengaalse crisis, mondt uit op een algemeen konflikt. De oorlog breidt zich uit tot het westelijk front met het openen van de vijandelijkheden door de West-Pakistani aan de West-Pakistaans-Indiase grens.

- In de UNO-Veilighedsraad stelt de USSR haar veto tegen een Amerikaans voorstel tot een staakt-het-vuren en terugtrekking van de strijdkrachten. China stemt voor en kiest samen met de VS de zijde van West-Pakistan. Het Sovjet-voorstel waarbij een politieke regeling voor Oost-Bengalen op een stopzetting van de gevechten moet uitmonden stuit op een Chinees veto.

6.12 - 12.12.71

- India erkent de onafhankelijkheid van Bangla Desh en verklaart geen rekening te zullen houden met de oproep tot een staakt-het-vuren door de Algemene UNO-vergadering goedgekeurd. Ondertussen evolueert de militaire toestand in Oost-Pakistan verder in het voordeel van de Moukhti Bahini en wordt de val van de hoofdstad Dacca nakend. De VS steunen steeds duidelijker hun SEATO-bondgenoot Pakistan.

- Het regiem van generaal Park Chung Ibee versterkt het reeds zeer uitgebreide repressie-apparaat in Zuid-Korea met de afkondiging van de noodtoestand. De officiële reden, welke zelfs door de Amerikanen wordt ondersteund, zou een militaire dreiging zijn vanwege Noord-Korea. In feite gaat het erom de onderdruk van de bevolking ingezette onderhandelingen voor een ontspanning tussen beide landen te dwarsbomen en het, door de gewijzigde Amerikaanse politiek t.o.v. Volkschina, in gevaar gebrachte diktoriaal regiem van omverwerping te behoeden.

- De ministeriële zitting van de Atlantische Raad beslist "zo vroeg mogelijk" multilaterale besprekingen te beginnen ter voorbereiding van een Europese Veiligheidskonferentie. Het weinig duidelijke "zo vroeg mogelijk" is het resultaat van een compromis tussen de Franse en Amerikaanse houding terzake.

De VS, beducht voor de teloorgang van haar hegemonie, maakt deze voorbereiding afhankelijk van de ondertekening van het definitieve vierpartijen-akkoord over Berlijn in een poging de conferentie op de lange baan te schuiven. In verband hiermee volgt de dag daarop de parafering van de interduitsse akkoorden.

13.12 - 19.12.71

- Na de val van Dacca en de overgave van het Pakistaanse leger aldaar, kondigt India eenzijdig een staakt-het-vuren af. Pakistan volgt de dag daarop dit voorbeeld. Tengevolge van de militaire nederlaag wordt de Pakistaanse president Yahya Khan gedwongen af te treden onder druk van de bevolking.

- Op de bijeenkomst van de tien rijkste kapitalistische landen te Washington wordt een gedeeltelijk monetair akkoord bereikt met 7,88 t.h. devaluatie van de dollar, afschaffing van de Amerikaanse 10 t.h. extra-invoerheffing en opwaardering van verschillende West-Europese munten. Van inwisselbaarheid van de dollar is echter geen sprake, terwijl de VS een herverdeling vraagt van de "verdedigingslast van de vrije wereld." De bekrachtiging van de dollar-devaluatie door de Amerikaanse Senaat wordt bovendien afhankelijk gemaakt van het sluiten van voor de VS gunstige handelsakkoorden met de andere landen.

REINETTEN

Elke maand moeten wij (en jullie misschien ook wel) wroeten om toch maar de eindjes aan mekaar te knopen. De eindejaarsperiode maakt het niet beter want publiciteit (en soms ook wel de familie en de gewoontes) verplichten je als het ware te kopen.

Als de indeks stijgt zijn we natuurlijk erg blij (om het zo te zeggen) want dan hebben we ook eens wat meer geld maar het hoeft niet uitgelegd te worden dat de 33,25 fr. (of is het nu 33,35 fr.) die er bij komt niet zo veel is als het brood, de boter (wij eten nu wel margarine...), het vlees, de melk, de treinen, de trams en de huishuur (want die is ook gekoppeld aan de indeks) stijgen.

Dat wij geen uitzondering op de algemene regel vormen is maar een magere troost. Aangenamer waren wij verrast toen we in de kranten lazen dat niet alleen gewone stervelingen met dit probleem zitten maar ook hooggeplaatste edele personen en zelfs prinsen van den bloede. Hun lege kas is niet te wijten - wat je misschien zou denken -aan uitspattingen, verlofjes in St. Moritz, week-endjes op de Bahamas, zomerhuizen in Spanje, kleren van Dior of zo, wat uiteindelijk toch maar allemaal normale zaakjes zijn, maar aan de verschrikkelijke duurte van het leven. Neem onze nicht (koningen en koninginnen zijn altijd elkaars nicht en neef) Elizabeth van Engeland nu eens. Lily (of is het Betsy ?) heeft geen geld. Zij is er toe moeten overgaan haar onderdanen de toelating te geven appels te plukken op het domein van een harer paleizen of wat weet ik ook.

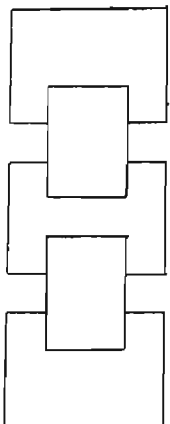
De appels werden niet verkocht maar men mocht ze zelf gaan halen in ruil voor een kleine vergoeding (betaling van betreding koninklijke grond of kosten van de meststoffen misschien) : een 20 fr. de kilo of zo.

Nu ja, koninklijke appels - Reinetten wellicht - kan men niet weggeven. Trouwens ... de bedoeling was er de lege schatkist (als kind droomde ik altijd van die miraculeuse schatkist die leeg kon zijn en stofferig, maar ook proper en gevuld met goudstukken, robijnen, diamanten, parels en geld !!!) te vullen.

Nu, wat er ook van zij : geen schrik mensen. Elizabeth heeft geklaagd dat dat niet ging (misschien dreigde ze zelfs met een staking) en de Engelse Staat (maar wie is DE Staat in feite ?) kent haar een luttele opslag toe van 106 procent. De appels gaan nu wellicht weer naar de koninklijke dis i.p.v. naar de klein-burgerlijke-tafel.

Dus : troost mensen. Opslag kreeg zij en aangezien ook wel in de Engelse grondwet zal vermeld staan (tenminste ik vermoed het) dat alle burgers gelijk zijn voor de wet mogen wij ons eerstdaags aan een algemene verdubbeling van het Engelse inkomen verwachten. Nu Engeland steeds dichterbij het Europees vasteland zwemt zullen wij ook wel volgen. Dat arbeiders vandaag staken voor een luttele 2 t.h. of 3 t.h. opslag is enkel bedoeld als folklore, als zoete herinneringen, als wij volgend jaar allemaal 106 procent meer per maand in onze zak zullen krijgen. Vraag is natuurlijk of alles dan ook niet met 106 procent zal stijgen ?

OP DE UITKIJK

AD INTERIM

PAN-EUROPESE SAMENWERKING : WERELD-VEILIGHEID

door Victor Larock, volksvertegenwoordiger, oud-minister van buitenlandse zaken.

De Socialistische Internationale heeft op 27 mei 1971 te Helsinki stelling genomen t.o.v. de veiligheid en samenwerking in Europa, alsook in verband met het voorstel tot een pan-europese conferentie.

Haar uitspraak was afgetekend positief.

Op 22 juni sprak de Belgische Socialistische Partij zich éénsgezind uit over deze zelfde problemen. Ondergetekende was rapporteur. Het is hem derhalve gemakkelijk een gezichtspunt samen te vatten dat niets persoonlijks inhoudt : het is immers de unanieme mening van de partij waartoe hij behoort.

De verhoudingen tussen Oost en West zijn nog ver van de ware veiligheid die vóór alles een solidariteit der volkeren eist in het aangezicht van een gemeenschappelijk gevaar : een conflict dat tot een werelduitbarsting zou kunnen leiden.

Men dient te kiezen tussen twee politieke opvattingen : deze der militaire blokken, die de bewapeningswedloop onafwendbaar maakt, en deze van bilaterale en multilaterale pakten, die zich kunnen verweven en aanvullen om aldus tot een geleidelijke beperking en vermindering van de wapens te komen.

Het verdrag van Moskou, ondertekend op 12 augustus 1970 tussen de Sovjetunie en de Bondsrepubliek, is een eerste van dergelijke pakten. Andere pakten dienen te volgen, in dezelfde geest.

Ook het Duits-Pools verdrag van Warschau, waarin de grens tussen beide staten wordt vastgelegd, zal er toe leiden de spanningen te verminderen en, op Europees vlak, een nieuw evenwicht te vestigen.

Het betreft hier niet een veiligheid door volledige ontwapening : men kan nu eenmaal niet het onmogelijke verlangen. Het komt er op aan het vals bewapenings-evenwicht (eeuwig instabiel en nooit bereikt) te vervangen door een systeem van gemeenschappelijke belangen, degelijk geruggesteund door concrete garanties.

De bewapeningswedloop, ongecontroleerd en remloos als ze is, zal vroeg of laat tot oorlog leiden.

Gemeenschappelijke belangen - op economisch, sociaal en cultureel vlak brengen een begin van wederzijds vertrouwen mee : dit is een essentiële voorwaarde voor een georganiseerde en duurzame vrede.

De veiligheid blijft onzeker zolang geen samenwerking bestaat tussen landen met verschillend regiem. Het risico voor conflicten zal zich slechts dan uit Europa en de wereld verwijderen als, parallel met een reeks akkoorden van allerlei aard, ontwapeningsconventies worden gesloten, stap voor stap, en voor zover de vredeswil van de volkeren langzamerhand de overhand krijgt over de machtspolitiek.

Om dit te bereiken moeten vooreerst de verdragen van Moskou en Warschau door het parlement in Bonn goedgekeurd worden.

Dit zal een logische en efficiënte conclusie zijn van het akkoord der Grote Vier en der beide Duitse staten over Berlijn. Gedurende maanden kon getwijfeld worden over de goede bedoelingen van de Grote Vier; nu deze duidelijk blijken lijkt het ons toe dat de ratificatie van beide verdragen zich opdringt.

Vanzelfsprekend is dit een kwestie die in eerste instantie van de Bundestag afhangt, maar toch niet helemaal alléén : zij bepaalt immers, in hoge mate, het toekomstig lot van gans Europa.

De vraag is inderdaad, in hoeverre de "Ost-politiek" van Kanselier Brandt door de Duitse bevolking als een politiek van ontspanning en vrede zal aanzien worden of in hoeverre ze verworpen wordt of geen instemming vindt. Dit laatste zou neerkomen op een heropflakking van het Duits nationalisme en revanchisme.

De Westelijke landen zouden zich hierover niet hoeven te verheugen. De ratificatie van beide verdragen zal dan ook een proefsteen zijn van de gevoelens die de meerderheid van de Duitse bevolking koestert.

Is het wel nodig er op te drukken dat wij, als socialisten, volledig vertrouwen hebben in de loyaliteit en vastberadenheid van Willy Brandt om hem deze beslissende partij te zien winnen ? Zoals minister Gromyko het onlangs uitdrukte : "onderhandelingen mogen niet in schermutselingen ontaarden : zij moeten tot positieve resultaten leiden."

Eén der gevolgen van de ratificaties zal zijn dat het niet enkel mogelijk maar ook dringend wordt een eerste pan-europese conferentie voor veiligheid en samenwerking te openen. Deze grootse gedachte wint meer en meer veld.

Laat mij slechts enkele recente getuigenissen vermelden : deze van Brandt, van Harold Wilson en van Pompidou. Blijkbaar is niemand tégen. Deze twijfelaars beperken zich tot de aanmaning "de conferentie degelijk voor te bereiden." Dit spreekt vanzelf, maar de voorbereidingen mogen in géén geval ingeroepen worden om altijd maar door uit te stellen. Reeds dit jaar diende een dagorde, beperkt tot een klein aantal essentiële punten, in gemeenschappelijk overleg opgesteld te worden.

Eén dezer punten zou er in moeten bestaan aan het gebruik van geweld te verzaken en gewelddreigingen te verbannen.

Een tweede punt betreft de niet-inmenging in de zaken van andere staten.

Als derde punt komt een gevoelige vermindering van het wapenarsenaal, zowel nucleair als klassiek, dat op het Europees continent opgestapeld is. Dit zal waarschijnlijk het moeilijkste punt zijn daar hierbij voor het Oosten de vraag rijst van het al dan niet wantrouwen van controle-maatregelen en, voor het Westen, de inzichten van de militaire milieus en de belangen van de wapenhandelaars in het gedrang komen.

De bewapeningswedloop dient echter vooreerst geremd en dan gestopt te worden. Hetgeen moeilijk is gebleken is voor Amerikanen en Russen op het gebied van biologische wapens dient uitgebreid tot andere gebieden. Een aanvang van een werkelijke ontwapening : ziedaar de hoop van alle volkeren ter wereld.

Dit objectief geeft een concrete inhoud aan de laatste regels van de resolutie gestemd door de Socialistische Internationale in Helsinki :

"De Socialistische Internationale hoopt dat conferenties voor Europese veiligheid een permanent instrument zullen worden in wiens schoot de Europese landen met verschillend politiek systeem zullen kunnen aantonen hoe de mogelijkheid geschapen wordt de vijandelijke confrontaties door begrijpende samenwerking te vervangen en aldus een gepacificeerde zone in het leven te roepen."

EVEN UW AANDACHT VOOR

PAKISTAN

OPPERVLAKTE : 947.000 km² (32 x België). West-Pakistan 803.500 km² - Oost-Pakistan 143.500 km².

INWONERS : 110 miljoen - 116 per km². 48 miljoen in W.P. (60 per km²) 62 miljoen in O.P. (232 per km²). Jaarlijkse aangroei : 5,6 procent.

BEVOLKING : in W.P. indo-arische en Perzisch sprekende rassen. In O.P. Indide met indo-arische rassen; vermenging met Arabische en Mongoolse elementen. In 1961 ruim 50 t.h. Bengali, 30 t.h. Pansjabi, 7 t.h. Urdu, 6 t.h. Sindhi en 4 t.h. Pastju.

HOOFDSTAD : Islamabad in W.P. 340.000 inwoners. Regionale hoofdsteden zijn Lahore van W.P. en Dacca van O.P.

VOORNAAMSTE STEDEN : W.P. Karatsji 2,9 miljoen inwoners, Lahore 1,8.

O.P. : Dacca 800.000, Chittagong 364.000, Khulna 107.000

TALEN : Urdu en Bengali zijn officieel. Tot 1972 is het Engels staats taal.

GODSDIENSTEN : 88 t.h. soennistische mohammedanen (W.P. 98 t.h., O.P. 66 t.h.); 11 t.h. Hindoes; 733.000 kristenen onder wie 416.000 protestanten; 0,5 t.h. boeddhisten; 5400 parzen en 400 joden. Qua bevolking grootste islamstaat ter wereld.

ONDERWIJS : 84 t.h. analfabeten.

NATIONAAL INKOMEN : 48.000 BF per jaar en per hoofd van de bevolking.

STAATSVORM : presidentiële Islamitische republiek. De belangrijkste partij is de "Pakistan Moslim Liga" van gewezen president Ajoeb Khan. Tot de oppositie behoren o.a. de "Islampartij" (konservatief), de "Amawaliga" (socialistisch) en de "Volkspartij". De kommunistische partij is verboden. Er bestaat geen persvrijheid.

EKONOMIE : overwegend agrarisch (ong. 75 t.h. van de bevolking). Voornaamste produkten : rijst (3e plaats op de

wereldmarkt), graan, jute (1e), katoen, thee, tabak, Vee Veeteelt : 36 miljoen runderen, 10 miljoen schapen. Delfstoffen : steenkool, petroleum, aardgas. Ijzer en staalindustrie in opbouw. Hydro-elektrische energie : Tarbelastuw (voltooiing 1973) wordt de grootste ter wereld. Uitvoer 1967 : 2,9 miljard ropij (35 miljard BF). Invoer : 5,2 miljard ropij (63 miljard BF).

Een paar jaar na het einde van W.O.II deed de zg. "koude oorlog" haar intrede niet alleen in Europa maar ook in andere continenten. Een typisch kenmerk van de Westerse strategie was de omsingelingstaktiek der kommunistische landen door de aanleg van "verdedigingsgordels." Sommige Europese landen zoals o.m. Griekenland en Turkije, stegen plotseling enorm in strategisch-militair belang. Bij het toepassen van deze taktiek werd soms overijld en uiterst nonchalant te werk gegaan. Een van die overhaaste creaturen was Pakistan, een staatkundig gebied bestaande uit twee geografische delen en gescheiden door maar eventjes 1.800 km ! Men hoeft maar weinig van staatkunde en politiek te begrijpen om aanstonds aan te voelen dat dit "wangedrocht" een bewogen leven zal hebben. Het werd geboren uit Brits-Indië en de tegenstellingen en het verzet tegen de overheersende Hindoes. Het werd en het wordt nog steeds beheerst door de zg. 22 rijke West-Pakistaanse families die vooral hun rijkdommen halen uit de uitbating van Oost-Pakistan wat men dus wel een vorm van kolonialisme in eigen land mag noemen. Oost-Pakistan vormde een veel grotere eenheid (98 t.h. Bengali) terwijl West-Pakistan vier provincies telde. Deze macht kwam vooral bij de West-Pakistani te liggen. Deze hadden het beste leger dat trouwens voor 90 t.h. uit West-Pakistani bestaat. De vier westelijke provincies verenigden zich in "one unit" en maakten Islamabad federale hoofdstad. De vervreemding tussen Oost en West werd nog in de hand gewerkt door de West-Pakistaanse economische overheersing. De winsten van Oost-Pakistan gingen naar West-Pakistan en de Bengaalse leiders gaven toe omwille van de Pakistaanse eenheid. In 1952 kwamen de eerste onlusten te Dacca toen de Bengali het recht voor hun eigen taal, het

Bengali opeisten. Bij de verkiezingen voor de provincie in 1954 kwamen de Bengali op voor de autonomie in eigen taal.

Oost-Pakistan drong steeds maar aan op een paritaire vertegenwoordiging in het parlement maar het Westen wou daar niet van weten want dan had het Oosten de rekenkundige meerderheid. De buitenlandse ontwikkelingshulp werd zoveel mogelijk in het Westen gehouden en uitgewerkt. Een paar cijfers zullen dit opvallend illustreren: van alle buitenlandse investeringen verricht in Pakistan kreeg het Oosten 17 t.h. en het Westen 83 t.h. ! En daartegenover stond dan weer dat het Oosten veruit de meest vreemde dividenden in de staatskas bracht, o.a. door de uitvoer van de juteproduktie. Er waren dus ruim voldoende elementen voorhanden opdat de Oost-Pakistani zich gediskrimineerd zouden voelen.

De ontevredenheid bereikte een eerste hoogtepunt in 1969. In dit jaar ontstond er in Oost-Pakistan door stakingen, plunderingen en terrorisme een volslagen chaos. Vrezende dat het land totaal onbestuurbaar zou worden en in twee delen zou uiteenvallen droeg president Ajoeb Khan op 25 maart de macht over aan de opperbevelhebber van het leger generaal Yahya Khan. Deze kondigde de staat van beleg af en herstelde de orde maar daarmee waren de problemen die tot de onlusten hadden geleid geenszins opgelost. Het militair bewind schreef voor 1970 nieuwe algemene verkiezingen uit en trof in dat verband ook enkele ernstige voorbereidingen. De voornaamste was wel een gedeeltelijk toegeven aan de eis der Oost-Pakistani ter evenredige vertegenwoordiging in het parlement.

Aan deze verkiezingen zou door vijftien partijen, meestal religieus getint, worden deelgenomen. Maar toen kwam de verschrikkelijke overstromingsramp waarin honderdduizenden door de vloedgolf werden verzwolgen. De verantwoordelijkheid werd gedeeltelijk op de rug van de West-Pakistaanse regering geschoven vermits deze verwaarloosd had van grote dijken en afleidingskanalen in de delta van de Ganges en Brahmapoetra te laten bouwen. De ontevredenheid groeide echter tot woede toen het na enkele dagen duidelijk werd dat het Westen de hulpverlening aan het Oosten saboteerde. Dit schandalig optreden kon slechts de saamenhorigheid van de Oost-Pakistani bevorderen.

Deze lotsverbondenheid werd dan ook schitterend geïllustreerd tijdens de geciteerde algemene verkiezingen. De plaatselijke sjeik Moedjiboer Rahman, leider van de Amawa-Liga, veroverde al de 169 zetels die in het Oosten beschikbaar waren. Doch dit betekende tevens dat deze partij in het centrale parlement de volstrekte meerderheid had behaald op een totaal van 315 zetels.

Wat het Westen steeds had gevreesd en immer poogde te verhinderen was nu toch werkelijkheid geworden. Jahya Khan stuurde alvast het leger naar het Oosten want op een of andere manier diende belet dat het nieuwe parlement bijeen kwam want dan zou de Amawa-Liga haar meerderheid in de vorming van een nieuwe regering kunnen konsolideren. Toen liet sjeik Rahman duidelijk verstaan dat het centrale beleid hem niet langer interesseerde en hij de oprichting wensde van een autonome staat Bengalen die geheel het huidige Oost-Pakistan zou omvatten. Deze "anti-vaderlandse" verklaring was voor Jahya Khan een uitstekend argument om het leger nu met volle kracht op het Oosten los te laten. Meteen was de burgeroorlog een feit.

Sjeik Moedjiboer Rahman werd aangehouden en aanvanke-lijk naar West-Pakistan overgebracht maar kolonel Osmani, gewezen officier in het Pakistaans leger, volgde hem op als hoofd van het bevrijdingsleger. Het is onbetwistbaar dat deze opstand een sluimerend nationalisme plots heeft wakker geschud n.l. dat der Bengalen. Sinds president Jahya Khan in april jl. een uitroeiingskampagne tegen Bangla Desh begon hebben de Bengaalse guerilleros, de "Moekti Bahini", onder de leiding van majoor Jalil een strijdmacht van 50.000 man uitgebouwd. Voor enkele weken werd Bangla Desh officieel op Pakistaans grondgebied gesticht en Nasroel Islam, rechtstreeks adjunct van Sjeik Rahman, benoemde zich zelf vice-president van de nieuwe staat.

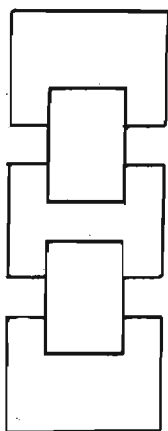
De opstand van de Amawa-Liga werd in India met grote uitbundigheid begroet zelfs in de rangen van de regeringspartij maar premier Indira Gandhi heeft er zich tot nog toe wel voor gewacht de regering van Bangla Desh te erkennen. Niettemin kunnen de Oost-Pakistaanse rebellen op de algemene sympathie rekenen van hun geloofsgenoten in India. Bengaalse guerilleros worden er getraind en gaan dan de grens over om de West-Pakistaanse troepen op de korrel te nemen met afwisselend succes.

De miljoenen Oost-Pakistaanse vluchtelingen die nu sedert maanden in India verblijven brengen voor dit land dat zijn eigen bevolking niet kan voeden een onhoudbare toestand teweeg. De spanning tussen beide landen is overgegaan naar grensincidenten en beide antagonisten geven voor het ogenblik, wij schrijven begin december, zware gevechten en zelfs luchtbombardementen toe. Het droge seizoen is ingetreden, de tegenstanders hebben blijkbaar hierop gewacht, en de vrees in de wereld is nu dat India en Pakistan zo nauw zullen verstrengeld geraken in wapengeweld dat de oorlog nog de enige uitweg zal zijn. Gealarmeerde diplomaten van Moskou, Londen en Peking trachten nog een formule te vinden om een gewapend konflikt te vermijden maar de kans op slagen schijnt zeer gering.

T. BAILLEUL

TERUGBLIK OP

INDIA EN PAKISTAN, AANLOOP TOT EEN KONFLIKT

Kenmerkend voor het Engelse kolonialisme is de poging zijn imperialistische superstructuur te delen met de gekolonizeerden.

Men zou het een STREVEN naar geïntegreerde autonomie kunnen noemen. Een aantal moederlandse opvattingen en organisatievormen werden in de kolonies ingevoerd, maar men raakte weinig aan de interne structuren. In dat spel van autonomie en integratie bleven zij de toestand meester.

In de XXe eeuw moest de laatste fase afgelegd worden naar soevereine en onafhankelijke staten in de schoot van de Commonwealth. De Engelsen lieten de elementen die zij geschikt achtten, delen in de bestuursverantwoordelijkheid. Naast de gouverneurs ontstonden min of meer representatieve organen, bestemd om geleidelijk aan een lokaal parlement te vormen. Dit was hun weg naar de autonomie. Dit verhinderde niet dat de weg die moest afgelegd worden naar werkelijke autonomie zeer lang was en zeer vaag.

Indië vormde het kroonstuk van het Engelse koloniale rijk. In 1858 werd de Oost-Indische Compagnie opgeheven. Het bestuur van Indië werd aan de Engelse vorst toevertrouwd.

Theoretisch berustte het gezag bij de kroon en parlement, in praktijk bij de gouverneur-generaal, die de titel van onderkoning droeg. Naast hem werd een wetgevende raad van ambtenaren en rechters benoemd, die vanaf 1892 in groeiende mate, voor een deel verkozen werden. Eerst vanaf 1921 bezat die raad een beperkte autonomie.

Tijdens de eerste wereldoorlog hadden Hindoes en Moslims tijdelijk de strijdbijl begraven om samen van de Engelse regering de belofte af te dwingen het statuut van dominion te verkrijgen. Ze hadden de Engelsen gesteund met geld en manschappen en verwachtten dit als tegenprestatie.

Er werd een hervorming doorgevoerd, die helemaal niet diepgaand was. Onmiddellijk braken ernstige onlusten uit. Ze werden brutaal neergeslagen (Amritsar, 13 april 1919). Het relatieve begrip dat tot dan toe tussen Engelsen en Indiërs had geheerst, was verdwenen.

In de nationale Congresspartij wonnen de revolutionairen en de voorstanders van het gewapend verzet, veld. Onder de invloed van Gandhi werd uiteindelijk toch beslist tot een verzet met wettelijke en vredelievende middelen. In de volgende

jaren vroeg Nehroe de onmiddellijke onafhankelijkheid, Gandhi het statuut van dominion. London aarzelde en nam geen enkele beslissing. De moeilijkheden bleven niet uit. Het Congres riep op tot een actie van burgerlijke ongehoorzaamheid, die zeer algemeen gevolgd werd. Men nam ook zijn toevlucht tot terroristische en revolutionaire activiteiten.

De onderkoning reageerde zeer heftig. Alle leiders, onder wie Nehroe en Gandhi, werden gevangengezet. Het uitvoerend comité van het Congres werd uitgeschakeld. Maar uiteindelijk vroeg de onderkoning zelf een radicale omme-zwaai van het bestuur.

Een eerste en tweede Rondetafelkonferentie (1930 en 1931) haalden niets uit. De Engelsen spekulierten op de zeer reële tegenstellingen tussen de Indiërs onderling, om een definitieve oplossing te kunnen uitstellen en ondertussen een formule te kunnen uitdokteren, die de vrede zou herstellen en het Engelse gezag veilig stellen.

Door het statuut van 1935 (British-India Act) werden de kaders geschapen voor een federatief Indië met een grote mate van zelfbestuur van de provincie. De rechten van alle rassen en minderheden werden beschermd. De realisatie was echter verbonden aan zeer moeilijk te verwezenlijken voorwaarden.

Aan de vooravond van de oorlog waren de moeilijkheden nog steeds niet opgelost. Bij het uitbreken ervan, protesteerde de Congresspartij, dat het land meegesleept werd in een oorlog zonder daartoe te zijn geraadpleegd. Het Congres eiste een positieve en duidelijke uitspraak over het recht voor Indië een eigen grondwet te maken.

Bij weigering zou gans Indië niet meewerken aan de verdediging van het Imperium. Dit op het ogenblik dat de Japanse dreiging verscheen !

Enkele toezeggingen met veel reserves, werden gedaan in de richting van de oprichting van een Indische Unie. Deze reserves waren in principe bedoeld om de politieke belangen van de minderheden te beschermen, in werkelijkheid om de verdeeldheid tussen de Indiërs te accentueren, verdeeldheid voordelig voor de belangen van het Imperium.

Waren de Indiërs verdeeld over het toekomstig statuut van Indië (Hindoes verlangden eenheid, Moslims de verdeling), allen wilden eensgezind het einde van de Britse overheersing.

De Aziatische landen waren voorbereid voor de emancipatie. Ze waren slechts onder Europese overheersing gekomen door hun economische zwakte. Ze hadden zich toegelegd op het beheersen van de technieken van de veroveraar, om hem met eigen middelen te bestrijden.

De Commonwealth was een gunstig element in de Engelse politiek. Het maakte mogelijk de politieke soevereiniteit te verlenen in een klimaat van goede verstandhouding, waardoor de commerciële en monetaire banden bewaard bleven, noodzakelijk voor de welvaart van Engeland.

Het logische gevolg van de nationalistische beweging is de rebellie. De Indische nationalistische beweging, doordrongen van de doktrine van Gandhi volgde die weg niet. Volgens Gandhi was de burgerlijke ongehoorzaamheid het middel bij uitstek, om het imperialisme te bestrijden. Deze politiek had minstens dat positief gevolg, dat het de samenhang

van de Hindoes versterkte rond de eis tot volledige onafhankelijkheid.

De Britten bereidden stilaan de overdracht van machten voor. Een uitvoerende raad zou een voorstel van grondwet ontwerpen. Bij de vorming van de uitvoerende raad kwam het tot een botsing tussen de tegengestelde opvattingen van Hindoes en Moslims. De posities waren onverzoenlijk. Het Congres wou geen verdeling en sprak zich uit voor een federale staatsvorm, waarin het centrale gezag bevoegd zou zijn voor landsverdediging, buitenlandse zaken en verkeer. De Moslims wilden twee zelfstandige staten, naast Hindoustan en Pakistan. Typerend voor elk standpunt waren de uitspraken van Gandhi en Jinnah. Volgens Gandhi, fervent voorstander van een unitair Indië, waren de Moslims slechts een bekeerde Indische bevolkingsgroep. Volgens Jinnah, leider van de Moslimliga, was er niet één Indië, maar waren er vele. Moslims en Hindoes leefden sedert 1000 jaar naast elkaar, maar totaal afzonderlijk. Het Britse gezag gaf een eenheid. Met de Britten zou ook de eenheid verdwijnen.

Britse pogingen om een oplossing te vinden, die beide partijen kon bevredigen, mislukten. Ten einde raad maakte de

Britse eerste minister op 20 februari 1947 bekend, dat in juni 1948 ten laatste, de overdracht van het gezag zou plaatsgrijpen. Op die manier hoopte men de Indiërs te dwingen tot een akkoord te komen. Een unitaire oplossing bleek onmogelijk. Jinnah bleef op zijn standpunt staan betreffende de zes provincies die Pakistan zouden vormen. Uiteindelijk legde het Congres zich neer bij de vorming van Pakistan op voorwaarde dat de niet-muzulmaanse minderheden zouden afgescheiden worden van de provincies.

Op 15 augustus 1947 werd de Indian Independence Act van kracht, waardoor een eind kwam aan het Brits-Indische rijk. De Brits-Indische bevoegdheden werden overgedragen aan twee Dominions.

In de conflicten tussen India en Pakistan over hun grenzen geraakten 4 miljoen mensen op drift, waarvan velen werden gedood. Pogingen om de strijdenden aan de Ronde Tafel te krijgen liepen falikant uit. Op 21 juni 1948 werd het gezag definitief overgedragen.

Griet Maréchal

LEVENSWEG

*Ouders en grootouders in alle steden en landen,
Waakt over uw kinderen, kweekt geen vijanden.
Waakt over hun hart, hoofd, geweten en handen.
Waakt over hun Leven, scheidt overal vriendschapsbanden.*

LEVENSLIES

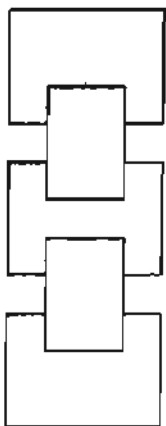
*De mooie handjes van mijn kleinzootjes
zijn te rein om wapens te dragen.
De zuivere gedachten van mijn kleinzootjes
zijn te smetteloos om wapens uit te vinden.
Het eerlijke geweten van mijn kleinzootjes
is te onschuldig om mensen te doden.
Het gevoelige hart van mijn kleinzootjes
is te oprecht om misleid te worden.
Het tere lichaam van mijn kleinzootjes
is te gaaf om verminkt te worden.
Het zorgeloze leven van mijn kleinzootjes
is voor mij een troost in mijn oude dag.
De goede hoedanigheden van mijn kleinzootjes
zijn voor mij gelukkige oudejaarkroontjes
Het zijn de schakels die ons samenbinden
als levenslustige en onafscheidbare vrienden
Hun Leven is mij meer waard dan geld en goed,
Daarom kan ik sterven met een rustig gemoed.
Mijn kleinzootjes zijn nog te jong om dit te begrijpen.
Maar met de tijd zal hun geest tot hogere denkbeelden
rijpen.*

L. Van Espen.

Hij glimlachte
Hij was gelukkig
Hij had de dood van vele Palestijnen
op zijn geweten

IN MEMORIAM WASFI TALL

Na de systematische pogingen tot uitroeiing van het Palestijns Bevrijdingsfront in Jordanië is dit laatste gedwongen geworden nieuwe aksievormen te zoeken. Deze schijnt ze dan gevonden te hebben in terreurdaden uitgevoerd onder de naam "Black September" als herinnering aan die droevige periode in de geschiedenis van Palestina.

De belangrijkste van deze aanslagen was de moord op Wasfi Tall, President van Jordanië, op 28 november 1971. Wie was deze Wasfi Tall en waarom werd hij vermoord?
Hij is de persoon die er in geslaagd is alle negatieve aspecten van een verkeerd begrepen arabiese zaak in het Midden-Oosten te inkorporeren.

Geboren in 1919 in Noordelijk Jordanië - dat hij later beroemd zou maken door zijn bloedige repressie - als lid van een Bedoeienenstam studeert hij aan de Amerikaanse Universiteit te Beiroet, wordt leraar geschiedenis, loopt vervolgens Britse Militaire Akademie in Palestina en dient eerst in het Brits leger in het Midden-Oosten, later onder Glubb Pacha in het Arabisch Legioen. Op dat ogenblik zou hij ook opgetreden zijn voor de Britse geheime diensten.

Hij schakelt in 1948 over naar het Arabisch vrijwilligersleger dat sterk door de Engelsen gesteund was en keert dan terug naar het Arabisch Legioen. Na een korte diensttijd in het Syrisch leger gaat hij een meer burgerlijk leven leiden in Jordanië. Van karakter en opleiding is hij autoritair en konservatief, wat ook blijkt uit de goede betrekkingen die hij al vlug aanknoopt met een angofiele kroonprins, nl. Hoessein. Deze zal hem gelasten met allerlei diplomatieke opdrachten in Bonn, Teheran, Bagdad.

Zo wordt hij stilaan de sterke man van Jordanië. Extremistisch nationalist zal hij toch inzien dat zijn land niet zonder de steun kan van een buitenlandse grootmacht en wanneer de rol van Groot-Brittannië in het Midden-Oosten uitgespeeld is (rond 1948) zal hij zich resoluut tot de V.S.A. wenden.

Wasfi Tall zal een verwoed tegenstander en bekamper zijn van de "meer vooruitstrevende" Arabische regies, Wasfi Tall zal een verwoed tegenstander en bekamper zijn van de "meer vooruitstrevende" Arabische regimes, de nasseristen, de baathisten, en natuurlijk de kommunisten en de Palestijnen die hij beschouwt als een bedreiging voor de interne Jordaanse veiligheid.

Het is dan ook geen wonder dat Hoessein in Januari 1962 op hem beroep zal doen om de "moeilijkheden" met de Palestijnen op te lossen. Hij blijft Premier (met de portefeuille van Defensie) tot maart '67 (met een onderbreking van '63 tot '65).

Door zijn houding werd hij in Syrische en Egyptische bladen uitgescholden voor ultra-imperialist. In een speech die hij hield voor de Jordaanse universiteit gaf Wasfi Tall duidelijk zijn mening over het Palestijns verzet. Volgens hem gaat het hier om een "komplot van het internationale jodendom"! De Palestijnen zouden genoyau-teerd zijn door Israeli's of, wat voor hem

hetzelfde is, kommunisten die niets anders voor ogen hebben dan anarchie te zaaien in het Midden-Oosten.

Zulke uitspraken, die getuigen van het platste antisemitisme en antikommunisme vergen geen commentaar. Het enige wat tot nadenken kan stemmen is dat deze hevige "anti-jood" de grootste vijand van de fedayin was.

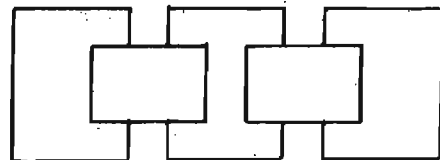
Als in september '70 weer onlusten uitbreken met de Palestijnen staat Tall weer op de bres. Hij zal er voor zorgen dat deze "joden en kommunisten" bloedig onderdrukt worden!

En terwijl zijn relaties met de andere Arabische landen er niet op verbeteren beginnen de militairen in zijn eigen land tegen hem in opstand te komen. Zij willen toenadering zoeken met de buurstaten en het isolationisme van hun Premier doorbreken. Slechts ternauwernood kan hij hun komplot vrijdelen.

Hij is nu 'persona non grata' in binnen- en buitenland geworden zodanig dat niemand er een stokje voor zal steken dat op 28 november drie Palestijnen hem verhinderen zijn nefaste politiek verder te voeren door zijn lichaam te verzwaren met enkele grammen lood. Dat deze anachronische figuur, deze leraar geschiedenis die zich verzet tegen de loop van de geschiedenis juist in Jordanië zó een carrière heeft kunnen maken dient niemand te verwonderen. Jordanië is immers een kunstmatig door de grootmachten in leven gehouden anachronisme. Daar waar de andere Arabische staten reeds enkele stappen verder zijn zit dit land nog steeds met een monarchie wiens enige doel is zichzelf in stand te houden.

Zoals we er reeds vroeger op wezen is het niet verwonderlijk dat Hoessein zo "vredelievend" is ten opzichte van Israël, hij kan zich geen oorlog veroorloven met een land dat openlijk beloofd heeft hem te steunen.

De uitschakeling van Wasfi Tall lost echter niet veel op. Hij heeft de tijd gehad zijn functie te vervullen: het Palestijns verzet zware slagen toebringen. Jordanië kan nu gaan toenaderen tot de voorzichtige Sadate en de rechtse Assad van Syrië. Het verdwijnen van de Jordaanse premier zaait zeker geen verdeeldheid in de Arabische wereld zoals de Israeli's verkondigen, integendeel. Doch terwijl de groten weer met mekaar praten blijven de eerste en voornaamste slachtoffers van het konflikt eens te meer in de kou. Voor de Palestijnen ziet de toekomst er weinig rooskleurig uit.

DE VIETNAMISERING

De aanwezigheid van Amerikaanse grondtroepen in Vietnam steeg van 1964 tot 1969 van minder dan 100.000 eenheden tot 543.000 eenheden. Van 1969 tot 1971 tot minder dan 200.000 eenheden. Met de geleidelijke terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Vietnam begint een nieuwe fase in dit konflikt. Voor de meeste mensen is met deze terugtrekking ook een probleem uit de weg geruimd. Men denkt dat Amerika en de Amerikaanse regering een stop gezet hebben achter de compromiterende situatie waarin zij zich bevonden. Niks is minder waar. Terwijl de Amerikanen de geleidelijke terugtrekking van de grondtroepen tot een feit promoveren, krijgen we een enorme aangroei van het Vietnamese leger. De volgende cijfers maken dit duidelijk :

januari 1965 : 509.000 Vietnamese manschappen

januari 1966 : 569.000 Vietnamese manschappen

eind 1968 : 881.000 Vietnamese manschappen

Op dit ogenblik bedraagt het Zuid-Vietnamese leger meer dan 1.180.000 manschappen van alle slag.

Als we deze cijfers koppelen aan een clowneske presidentsverkiezing waarachter de Amerikaanse regering haar hulp en steun heeft geplaatst kunnen we reeds besluiten dat Amerika, zij het minder spektakulair, zich nog steeds actief inzet in de strijd. Diegenen die ondanks een Vietnamisering en een stropopregering nog steeds overtuigd zijn van de goede wil der Amerikaanse regering kunnen de volgende cijfers in overweging nemen. In 1966 met een troepentotaal van bijna 400.000 manschappen herstelde de V.S. 6.000 miljoen dollar aan militaire hulp in Vietnam. In 1971 met een troepen-aantal van minder dan 200.000 man wordt 12.000 miljoen dollar aan militaire hulp besteed. Dat wil zeggen dat een

halvering van het aantal manschappen een verdubbeling van de militaire kosten met zich meegebracht heeft. Deze cijfers werden geciteerd in een officieel Amerikaans rapport over de uitgaven in Vietnam en nog te laag geschat door een document uitgegeven door de Amerikaanse senaat.

Een verklaring voor deze kosten vinden we in twee belangrijke punten :

1. De Amerikaanse hulp spitst zich nu toe op de luchtmacht waarbij minder manschappen betrokken zijn maar duurder materiaal gebruikt wordt.
2. De Amerikaanse militaire hulp gebeurt meer door middel van de C.I.A. en daaraan moet ook geld uitgegeven worden.

Deze nieuwe, verdoken manier van optreden stemt ons tot nadenken over de bedoelingen van de Amerikaanse regering. Zelfs de meest objectieve informatiebladen kunnen niet anders dan wijzen op de onwil van Amerika.

Zo schrijft Le Monde van 14-15 november het volgende :

Sur le plan diplomatique, d'autre part, la situation paraît au point mort. M. Nixon n'a jamais répondu au plan du paix présenté en juillet par le G.R.P. et par Hanoi. Le président des Etats-Unis est même parvenu à faire oublier à son opinion l'affaire des prisonniers américains détenus au Vietnam du Nord qui pourtant, avant que le G.R.P. n'expose les modalités de leur possible libération, paraissait constituer pour M. Nixon un sujet de particulière anxiété.

Dit alles wijst op een verlenging van het Vietnamees konflikt, dat gezien de gebeurtenissen in Laos en Cambodja, een Zuid-Oostaziatisch konflikt geworden is, en niet op een mogelijk spoedig einde ervan.

HET RUSSISCH VOORSTEL BETREFFENDE DE BIJEENROEPING VAN EEN WERELD-ONTWAPENINGSKONFERENTIE.

Op 24 november 11. brak op de Algemene Vergadering een hevige controverse uit tussen de Russische en Chinese delegatie.

De afgevaardigde van China, Chiao Kuan-Hua, vice-Minister van Buitenlandse Zaken, verwierp het Russisch voorstel betreffende een wereldkonferentie over ontwapening, waarin alle landen van de wereld zouden zetelen, daaronder eveneens begrepen de landen die geen lid zijn van de Verenigde Naties. Hij verklaarde dat een dergelijke conferentie totaal nutteloos zou zijn, vermits zij geen belangrijke beslissing zou kunnen nemen en bijgevolg spoedig zou omgevormd worden tot een discussieclub. M. Chiao Kuan-Hua beschuldigde de twee superstaten ervan een "politiek van chantage, expansie, agressie en oorlog" te volgen. Hij verzocht de Algemene Vergadering het Russisch voorstel niet te stemmen, maar het eenvoudigweg terug te trekken.

In plaats daarvan, diende men het voorstel betreffende een conferentie van de staatshoofden over ontwapening, dat reeds 8 jaar geleden door Peking werd naar voor gebracht, te bespreken en te aanvaarden.

Hij verklaarde verder dat de twee supermachten, de Verenigde Staten en de Sovjetunie ieder langs hun kant een plechtige verklaring diende af te leggen waarbij zij zich verbonden in geen enkel geval als eerste hun atoomwapens te gebruiken. De Chinese regering heeft reeds jaren geleden een gelijkaardige verklaring gepubliceerd.

De Russische afgevaardigde M. Malik lanceerde hierop een tegenoffensief en insinueerde het bestaan van een stilzwijgend amerikaans-chinees akkoord. Het bewijs? M. Chiao was de eerste om het Russisch voorstel betreffende een wereldkonferentie over ontwapening te bekritisieren, gezien dit voorstel geen bijval vond bij de Amerikaanse Staatssecretaris W. Rogers. Deze Algemene Vergadering, zei hij, "heeft de gelegenheid getuige te zijn van een eigenaardig chinees-amerikaans duo tegen het Russisch voorstel." Hij haalde eveneens de door China beoefende politiek aan die erin bestond de Sovjet-Unie en de andere socialistische landen zoveel mogelijk te belasteren. Het was geleden sedert de Russisch-Amerikaanse controverse, uitgelokt door de repressie van de hongarse opstand in 1956, dat er door de Russische afgevaardigde een dergelijke harde redevoering werd uitgesproken tegen een andere wereldmacht.

Als antwoord op de beschuldigingen van M. Malik replieeerde de Chinese afgevaardigde dat iedereen weet dat de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten weigeren zich te verbinden als eerste hun wapens niet te gebruiken en dat zij belangrijke en talrijke militaire basissen, in het buitenland - daaronder begrepen gewapende machten en nucleaire basissen - houden. De Chinese afgevaardigde verklaarde bovendien dat de Russische regering zich had overgeleverd aan agressie, subversie en interventie tegen andere landen. Talrijke feiten tonen aan dat hetgeen de Russische regering gedaan heeft, geen socialisme is, maar socialisme in woorden

en imperialisme in daden, dwz. sociaal imperialisme.

Dergelijke rechtstreekse beschuldigingen in het kader van de Verenigde Naties schijnen ons werkelijk indrukwekkend. We hebben vanzelfsprekend reeds verschillende malen gelijkaardige kritieken gelezen in de Pravda en de Quotidien du Peuple, maar het is de eerste maal dat China en de Sovjet Unie zich op een dergelijke wijze in het publiek beschuldigen en aanvallen.

Deze Russisch-Chinese controverse had echter tot gevolg dat verschillende delegaties twijfelden om het Russisch voorstel voor een wereld-ontwapeningskonferentie te stemmen. De Chinese afgevaardigde verklaarde immers dat zij zeker niet zouden deelnemen aan de stemming en dat zij de conferentie zouden boycotten indien zij werd bijeengeroepen.

Vóór de Chinese stellingname, hadden de meeste afgevaardigden zich voor het Russisch ontwerp uitgesproken. Na de Chinese stellingname veranderden echter verschillende delegaties van mening. Dit was nl. het geval voor de Afrikaanse Staten. Verschillende landen van de derde wereld, die verplicht waren te kiezen voor de Sovjet-Unie of voor China, opteerden voor deze laatste.

Om het Russisch prestige in zekere mate te redden heeft men het voorstel achtergehouden en komt het voor het ogenblik niet meer voor op de dagorde van de Algemene Vergadering. Zelf menen we dat het Russisch voorstel voor het bijeenroepen van deze wereld-ontwapeningskonferentie op het huidige ogenblik weinig realistisch is. We denken dat dit vooral met propagandistische doeleinden naar voor werd gebracht, juist zoals de vorige Russische ontwapeningsvoorstellen in de Verenigde Naties, die er hoofdzakelijk op gericht waren, zoveel mogelijk de steun van de ongebonden landen voor zich te winnen.

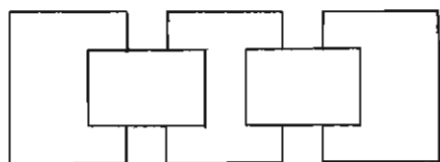
We geloven dan ook dat indien de Russen werkelijk de steun willen van de niet-gebonden landen, zij in de eerste plaats zouden moeten bewijzen dat zij werkelijk willen overgaan tot effectieve ontwapeningsmaatregelen.

Voor het ogenblik is er dringend behoefte aan werkelijke maatregelen. Een bijeenroeping van een wereld-ontwapeningskonferentie lijkt ons werkelijk totaal nutteloos, gezien zij zeker niet in staat zou zijn enige beslissing te nemen.

Volgens ons ligt, op het huidige ogenblik, het zwaartepunt van de ontwapeningsonderhandelingen in de SALT-besprekingen. En het is ons opgevallen dat indien het gaat om zeer belangrijke besprekingen, deze bilateraal tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie, buiten elke organisatie om, gehouden worden. Deze SALT-besprekingen zijn uiteraard belangrijk, omdat zij de bewapening op zijn minst dienen te stabiliseren. De steeds nieuwe technologische ontwikkelingen dreigen de vrede, die steunt op het evenwicht door afschrikking te doorbreken. Niet alleen de SALT-besprekingen, maar tal van andere maatregelen, we denken hier o.m. aan het sluiten van een volledig teststopverdrag, schijnen ons veel dringender en noodzakelijker dan het bijeenroepen van een wereld-ontwapeningskonferentie, die uitsluitend zou fungeren als een discussieclub.

November 1971

Annie SOETENS-MASSART
Navorser
Project Humanitair Recht
Vrije Universiteit Brussel

CIJFERS

RECESSIE.....

Een financieel agentschap publiceerde onlangs een indexlijst van 80 belangrijke Belgische beurswaarden die de laatste maanden een fikse deuk kregen.

De genoteerde periode loopt over de laatste drie maanden en het is zeker niet door louter toeval dat ze nu juist aanvangt op 13 augustus. Op 15 augustus nam president Nixon de beruchte monetaire maatregelen, o.m. de 10 procent verhoging op de invoerrechten, met de bedoeling de "zinkende" dollar boven water te houden.

Een der voornaamste oorzaken van de steeds maar toenemende recessie in de West-Europese en dus ook de Belgische nijverheid is wellicht ook niet verder te zoeken.

Worden de vrienden (?) van de U.S.A. nu helemaal de "kinderen" van de rekening?

De geciteerde Amerikaanse en Britse vennootschappen zijn natuurlijk in België gevestigde filialen.

	Koers van		Verschil in procent
	13 aug.	10 nov.	
Acec	612	504	- 17,6
Akzo	1194	800	- 33,0
American Petrofina	1158	1054	- 8,9
André Dumont	660	600	- 9,1
Arbed	4820	3440	- 28,6
Asturienne	1875	1498	- 20,1
Belge Azote	359	283	- 21,2
Boeing	830	732	- 11,8
Brascan	898	778	- 13,4
Brufina	1286	1130	- 12,1
Can. Pacific	3040	2710	- 10,9
Can. Petrofina	1124	840	- 25,3
C.B.R.	2110	1915	- 9,2
Forges de Clabecq	2800	1825	- 34,8
Cobepa	778	636	- 18,0
Cockerill	1396	1024	- 26,6
Cofinindus	2365	1865	- 21,1
Cometra	1500	888	- 40,8
De Beers	298	252	- 15,4
Electrafina	2895	2465	- 14,9
Electrobel	5830	5730	- 1,7
Ebes	2680	2400	- 10,4
F.N.	2010	1520	- 24,4
Fin. Caoutchoucs	240	205	- 14,6
Fin. Européene	1200	1090	- 9,2

Fininter	215	202	- 6,0
Ford	4855	4790	- 1,3
G.E.C.	175	165	- 6,3
G.E.C. (conv.)	160	149	- 6,9
General Motors	3855	3830	- 0,6
Genstar	566	518	- 8,5
Geomines	464	394	- 15,1
Gevaert	2050	1550	- 24,4
Hoechst	2290	1745	- 23,8
Hoogovens	1040	762	- 26,8
I.C.I.	380	327	- 13,9
Imperial Oil	1340	1310	- 2,2
Interbrabant	1790	1670	- 6,7
Intercom	1995	1840	- 7,8
Inter Nickel	1640	1316	- 19,8
Katanga	1850	1310	- 29,2
K.D.L. "A"	267	185	- 30,7
K.D.L. "B"	264	179	- 32,2
Lambert	1900	1750	- 7,9
Hainaut-Sambre	1770	1330	- 24,9
Metallurgie Hoboken	5200	4000	- 23,1
Montecatini	55	49	- 10,9
Fin. Paris & Pays-Bas	2100	1785	- 15,0
Pechiney	1450	1140	- 21,5
Petrofina	4085	3515	- 14,0
Peugeot	2495	1975	- 20,8
Philips	594	435	- 26,8
Pr. Brand	630	526	- 16,5
Pr. Steyn	306	260	- 15,0
R.T.Z.	288	220	- 23,6
Royal Dutch	2054	1605	- 21,5
Saint-Roch	4510	4230	- 6,2
Selangor	648	638	- 1,5
Sidro	852	716	- 16,0
Siemens A.G.	3080	2565	- 16,7
Soc. Générale	14225	12200	- 14,3
Sofina	9720	8600	- 11,5
Solvay	2790	2155	- 22,8
Standard Oil	3650	3280	- 10,1
Stilfontein	47	41	- 12,8
Tabacofina	2235	1990	- 11,0
Tanga	240	172	- 28,3
Tanga Sof.	235	168	- 28,5
Tessengerlo	1500	1440	- 4,0
Texaco	1700	1540	- 9,4
Traction Electricité	2775	2510	- 9,5
Tubize	2520	2190	- 13,1
UCB	2445	2165	- 11,5
Ugine Kuhlmann	1630	1230	- 24,5
Unilever	1680	1560	- 7,1
Union Minière	1845	1230	- 33,3
Vieille Montagne	5200	4010	- 22,9
Wagons lits	774	584	- 24,5
Western Reefs	329	225	- 31,6
Zambian Anglo Americ.	279	227	- 18,6

Dit uitsluitend negatief resultaat op financieel gebied behoeft geen verder betoog.

T.B.

AFSCHEID VAN FRANS MASEREEL

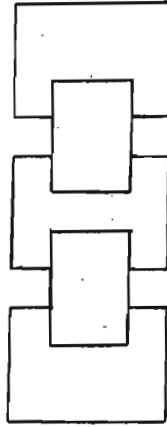
Bij het ter perse gaan vernemen we dat onze vriend Frans Masereel te Avignon overleed. Hoeveel dit verlies ons treft kunnen wij niet uitdrukken.

Hij was een vriend van groot en klein, van de nederigste der arbeiders en de beste der intellectuelen, hij was de vriend van zij die streden tégen honger, geweld en tégen het monster dat onze maatschappij, gesteund op winstbejag, voortbracht, nl. oorlog.

Het werk of het leven van Frans Masereel in enkele woorden samenvatten is totaal onmogelijk. Het is en was onze bedoeling niet. In een volgend artikel zullen wij uitvoeriger spreken over onze kameraad.

Vandaag nemen we enkel afscheid van hem.

Een afscheid en een belofte verder te werken in de geest die gans zijn leven bezield: dat alle mensen broeders zijn.

MIKIS THEODORAKIS

De man wiens muziek een bestendige oproep is voor de massale strijd tegen de Griekse kolonels, en voor de bevrijding van de gevangenen.

MIKIS THEODORAKIS..... is een naam die de griekse kolonels de stuipen op het lijf jaagt, een naam die tevens bij de massa het synoniem is van hoop en vertrouwen in een betere toekomst.

*

In een ongedwongen, joviale houding is Mikis bij mij gezeten, het hoofd in de hand, terwijl hij met de wijsvinger lichtjes de wenkbrauwen betast.

Mijn vraag "hoelang hij nu reeds het internationaal fascisme bestrijdt" schijnt hem niet in verlegenheid te brengen, en zijn hele levensloop die hij wijdde aan de strijd voor de vrede, laat hij als een film voor zijn ogen voorbij gaan: het italiaanse fascisme, het duitse fascisme, de britse agressie, burgeroorlog, het door de verenigde

staten van amerika gesteunde regime in zijn land, katoen, deportaties, folteringen...

Samen met alle volkeren hebben wij met aandrang de vrijheid geëist van die man, die door de militaire junta in de kerkers was geworpen.

En nu is hij hier, onder ons, en kan de hele wereld uit zijn eigen mond vernemen in welke wraakroepende toestanden, zijn volk reeds jarenlang verkeert.

Zijn muziek ligt op ieders lippen, en klinkt in alle harten, en niet alléén in Griekenland, zijn land. Zijn muziek symboliseert de hoop die nog steeds heerst bij een onderdrukt volk. Zijn muziek is tevens de hoop van de banneling Theodorakis in een nieuw bevrijd Griekenland.

Zijn werken, evenals zijn gehele leven, zijn bewonderenswaardig. Zijn naam dient te worden gevoegd bij de lijst van de vele helden van Griekenland: Manolis Glezos, die de nazivlag van het Akropolis verwijderde, Lambrakis, communisten député, die vermoord werd door het internationaal fascisme.

In 1939, op veertienjarige leeftijd, componeerde Mikis "Het lied van Kapitein Zacharias", lied dat later het hymne werd van de matrozen bij de griekse weerstand. Op 17 jaar werd hij gemarteld door de nazis...

Hij was toen even oud als Guy MOQUET, de held van frankrijk, die eveneens vermoord werd door de nazis.

Het is niet moeilijk te verstaan waarom, onder het huidige regime der kolonels, die geruggesteund worden door de C.I.A., de muziek van Mikis Theodorakis verboden is.

Zijn muziek beluisteren betekent in Griekenland een politieke misdaad. Het is zelfs ten strengste verboden zijn melodiestemmen te zingen of te fluiten, en op de verkoop er van staat hechtenis.

De heren kolonels die aan de macht zijn in het huidige regime denken zich sterk, en eindeloos machtig, weten zich gesteund door Amerika, en oefenen een geweldige terreur uit, doch wanneer de zinderende noten van de muziek van Mikis Theodorakis ergens weerklinken, beven ze, ze krijgen kippevel.

Vaststaand feit is het echter, dat geen enkele muur, zelfs niet de extra dikke muren van de griekse gevangenissen kunnen beletten dat met de muziek van Mikis, ook het woord "vrijheid" wordt gesmoord.

TWEE-EN-DERTIG JAAR LANGE STRIJD TEGEN HET FASCISME

Mikis Theodorakis vertelt volgende anecdote :

Op zekere dag heeft hij zijn oudste en meest getrouwenmedewerker teruggevonden, de pianist Didyllis, met wie hij sedert 1959 heeft samengewerkt.

Wanneer hij, samen met Didyllis, in 1967, een wereldtournee wilde beginnen, werd Mikis gearresteerd.

Didyllis opende een nachtkroeg in Athene, waar gedurende de namiddag en de nacht een 400-tal personen waren samengegroept, en luisterden naar de meest bekende liedjes, die ze meezongen. De politie van Papadopoulos viel er binnen, en bedreigde de pianist met arrestatie indien die liedjes nog zouden gezonden worden in de instelling.

Hierop zette Didyllis zich terug achter de piano, speelde de muziek van Mikis ongestoord verder, het publiek zong niet maar neuriede de melodietjes, en de sympathie van het volk voor zijn Mikis Theodorakis kon niet uitgeroeid worden.

Zo was het hele leven van Mikis een mengeling van strijd tegen het fascisme en wonderbare muziek.

“Het was in 1939, toen METAXAS - een militair - het land regeerde, dat ik begonnen ben het fascisme te bestrijden.

Zoals alle jongeren, was ik eveneens “lid” van de toenmalige fascistische bewegingen. Iedereen geloofde in het fascisme. Ook ik.

Toen echter de invasie zich aankondigde, was het uit met ons geloof in het fascisme. Onmiddellijk begaven we ons in de weerstand. De hele natie keerde zich toen tegen het fascisme, en bevocht het waar de gelegenheid zich voordeed. Mijn moeder was boerin, en mijn vader op dat ogenblik prefect. Toen ik eveneens de ouderlijke woning wou verlaten om de weerstand te verwoegen, liet mijn vader me aanhouden, omdat hij er niet mee akkoord was. Toen de Duitsers het land hadden overspoeld, werden de communisten in de gevangenen geworpen. Ik kon hieraan ontsnappen, en ben bij de weerstand gegaan met ongeveer 80 t.h. van de bevolking.

Wanneer tussen november 1941 en de lente 1942, ingevolge de maatregelen der Duitsers de hongersnood in

in Griekenland uitbrak, en ongeveer 300.000 landgenoten van honger omkwamen, hebben wij het als onze plicht aanzien de “volkssoep” in eer te herstellen, om deze aan de uitgehongerde bevolking te be-delen.

Dat zijn mijn eerste herinneringen als weerstander...”

In 1942 maakte Mikis voor de eerste maal kennis met de foltermethodes van de bezetter. Hij had nml. een Duitse soldaat enkele slagen toegediend...

En zo begon het voor Mikis : na zijn eerste gevangenisperiode werd hij gedeporteerd naar het kamp van Makronissos tot in 1952, en begeeft zich vervolgens naar Parijs om er werk te zoeken en te vinden tot in 1960. Gedurende deze periode van vrijheid heeft hij zich toegelegd op de muziek, bewerkt de enig mooie werken van Ritsos, en draagt er toe bij dat zijn muziek eens te meer het synoniem wordt van vrijheid.

LAMBRAKIS WERD VER- MOORD MIKIS VOLGT HEM OP IN HET PARLEMENT

In 1961 begint THEODORAKIS aan een tournee, op de voet gevolgd door de politie van Karamanlis.

De moord op de communistische député LAMBRAKIS in 1963, en de val van KARAMANLIS, bracht een ommekeer teweeg in Mikis' leven. Want met beide voeten kwam hij terecht in de politieke strijd. Hij werd tot député verkozen in ver-vanging van de vermoorde LAMBRAKIS en wordt tevens voorzitter van de “Lambrakis Jeugdvereniging.”

Hij stelt zijn hele leven thans nog intensiever ten dienste van de strijd tegen het fascisme, en hij richt allerlei activiteiten in o.a. meetings, concerten, openbare debatten, discotheken, bibliotheken, e.d. wanneer de staats-greep uitbarst die uitgelokt werd met ondersteuning van de C.I.A. Als gevolg hiervan installeren de Verenigde Staten van Amerika de militaire junta, gekenmerkt door de arrestatie van ongeveer 12.000 mensen.

Aanvankelijk weet Mikis te ontsnappen aan de eerste golven van arrestatie, en organiseert samen met DRAKA-POULOS het “Front Patriotique”, de eerste verzetsgroep.

Opgejaagd door het gehele politieapparaat van Griekenland, werd hij einde

augustus aangehouden, vier maanden later in vrijheid gesteld, om uiteindelijk terug gearresteerd te worden en gedeporteerd naar het kamp van Zatouna.

Op internationaal vlak werd een lange campagne georganiseerd voor zijn bevrijding.

Inmiddels begon Mikis tussen de celmu- ren aan de compositie van een briljant werk, dat gewijd was aan het onmenselijk lot van de gevangenen.

“Ze vangen al 's middags aan met folte- ren, de beulen. ik hoor elke slag, ik tel elke slag, en ik voel zelf de pijn. Ik voel me als een beest dat men ter slacht- bank brengt. Vandaag is het jouw beurt, morgen de mijne...”

Heden nacht wordt Andreas gefolterd op de koer. En ik tel maar de slagen, en ik denk aan het bloed dat vloeit.

En als gij dan terug tussen de vier mu- ren wordt gesmeten, zullen wij elkaar troosten met afgesproken seintjes op de muur die beduiden : en toch zullen wij volhouden, zullen we niet door de knieën gaan, ondanks de folteringen...”

Uitgestoten als banneling in Europa, vindt hij zijn kameraden en zangers terug, die in 1967 uitgeweken waren om de vrijheidsboodschap van Mikis in de wereld te gaan verspreiden.

Hij vormt een orkest, waarin o.a. An- dreas Michalakis, de beroemde bouzou- kispeler, en begint een wereldtournee met het doel de hele wereld in kennis te stellen van het beklagenswaardig lot van zijn land.

In zijn hoedanigheid van orkestleider, organiseert hij muziekavonden ten bate van de gevangenen en hun families.

DE WEERSTAND VAN HET VOLK ZAL UITEINDELIJK ZEGEVIEREN OP DE TYRAN- NIE

HOE IS DE HUIDIGE SITUATIE IN GRIEKENLAND; MIKIS ?

... Momenteel blijven er nog een tamelijk groot aantal in de gevangenis- sen. Een 500-tal zijn verdeeld over diverse gevangenen, en in de mees- ten er van zijn de omstandigheden waarin de gearresteerden opgesloten zijn werkelijk wraakroepend.

Er werden wel gevangenen in vrijheid gesteld, doch wanneer rekening ge- houden wordt met het feit dat de kolonels willekeurig ontelbare aanhoudin- gen hebben verricht, zonder recht of aanleiding, is het vanzelfsprekend dat uiteindelijk werd overgegaan tot in vrijheidstellingen van “niet-verdachten” De families van de gearresteerden ken-

...en de meest schrijnende armoede : sommigen zitten reeds 20 jaren in de griekse gevangnissen...

Nu ik terug in vrijheid ben, aldus Mikis, zijn mijn gedachten onophoudelijk bij hen, die ik in de gevangnissen moest achterlaten.

NAAR VERLUIDT WAS ER IN OKTOBER EEN NIEUWE GOLF VAN ARRESTATIES...?

...Inderdaad, 37 anti-fascisten, waaronder 33 communisten, waarvan 2 leidende figuren : DRAKAPoulos en PARTSALIDES.

PARTSALIDES is een topfiguur van de griekse communistische beweging. Sinds 1932 staat hij midden in de beweging, en hij is een weerstander van het eerste uur. Hij was destijds sekretaris van het Nationale Bevrijdingsfront ten tijde van de inval van de Duitsers, nadien minister in de regering van generaal MARCOS tijdens de burgeroorlog en tevens lid van het politiek bureau. Bovendien was hij een leidende figuur van het "Front Patriotique" in de strijd tegen de Papadopoulosdictatuur.

Op ons herhaald aandringen om Griekenland te verlaten bleef hij steeds weigeren. Thans bevindt hij zich in de gevangnissen van het regiem. Hij is 68 jaar. En we maken ons zeer ongerust over het lot dat hem en alle anderen is beschoren. We moeten er toe komen de massa in het geweer te brengen, om hun in vrijheidstelling af te dwingen.

EN HOE IS HET GESTELD MET HET GRIEKSE VOLK ?

...In het algemeen hebben de fascistische regimes de steun van het volk. In Griekenland echter is de dictatuur gegrondvest op het recht van de sterkste, op de wapens, en op de politie, en bovendien wordt het in stand gehouden door Amerika, zonder wiens medeplichtigheid en hulp het nooit kans zou hebben te bestaan.

Wat mijn volk betreft is dit niet passief. Wanneer het nodig is komt het griekse volk op straat, zoals gebleken is bij de begrafenis van PAPANDREOU wanneer er ongeveer een 500.000 mensen op de been waren, en bij de lijkeplechtigheden van de dichter SEFERIS, winnaar der Nobelprijs, die bijgewoond werd door ruim 50.000 mensen.

De vrijheidsdrang van een volk kan men niet met de voeten blijven treden, en hun wil is niet weg te cijferen.

Het griekse volk is er van overtuigd dat enkel een effectieve weerstand door het volk uiteindelijk zal leiden tot de zege op de dwingelanden, en ik persoonlijk ben ervan overtuigd dat eens de democratische machten de overhand zullen behalen.

Ik ben er namelijk eveneens van overtuigd, dat de totale bevolking zou kiezen voor de vrijheid, voor de democratie, en ook voor het socialisme, wanneer hen de kans zou gegeven worden zich vrij uit te spreken in vrije verkiezingen. Want het griekse volk is revolutionair !

DAT DE VRIJHEID MOGE ZEGEVIEREN...

...UW MUZIEK BETEKENT VOOR HET VOLK HOOP VOOR DE TOEKOMST EN SCHENKT HEN MOED...

Ik walg van fascisme, hun gevangnissen en hun foltermethodes. Wanneer ik componeer, en mijn melodietjes in vorm giet, interpreteer ik die als een dialoog met mijn volk, en het volk van heel de wereld. Ik leg er mijn hart en mijn ziel in.

Mijn bedoeling is hen de boodschap van de vrede te brengen, en tevens de boodschap van een geloof in de uiteindelijk overwinning van de democratie op de dictatuur.

Mijn muziek is zeer populair in Griekenland, en is vooral bij de jeugd zeer geliefd. Tijdens mijn ballingschap treed ik in gelijk welke zaal op, zelfs in kleine za-

len, want ik wil het grootste deel van de bevolking bereiken.

Ik stel er prijs op dat mijn muziek als "straatliedjes" doordringt, en het is niet mijn bedoeling ze enkel te maken ten behoeve van zuivere muzikliefhebbers...

Het leven en het werk van Mikis Theodorakis zijn getekend en gevormd door de arrestaties, door de folteringen, en de concentratiekampen.

Alhoewel hij in ballingschap buiten zijn land vertoeft, is hij nog steeds zéér geliefd in Griekenland, en zelfs in de overige landen.

Onlangs werd hij nog in Lille (Rijsel) onthaald op een daverend applaus, door een publiek dat bestond uit 80 t.h. jongeren.

Als dankbaarheid jegens het publiek heeft hij toen persoonlijk, en bij uitzondering, vier liedjes van de weerstand gezongen, hetgeen hij gewoonlijk niet meer doet, omwille van zijn gezondheidstoestand.

De jeugd is anti-fascist en houdt van de vrijheid. In die zaal begrepen zij geenszins de woorden of de inhoud van de geïnterpreteerde liedjes in de griekse taal, doch ze aanbidden Mikis, zijn muziek en zijn strijd voor de vrijheid. Ze hebben hem eindeloos lang een daverende ovatie gebracht...

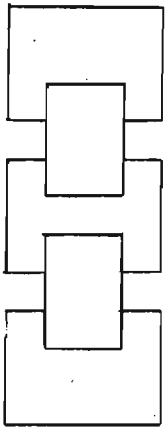
Van onze kant kunnen wij Mikis steunen in zijn strijd door onze solidariteit en onze sympathie, opdat binnen afzienbare tijd Griekenland terug een vrij land zou zijn, waar de democratie zegeviert.

MIKIS THEODORAKIS

COMPONIST EN VERZETSSTRIJDER

Onderstaande tekst, van de hand van Angelos SIKELIANOS, werd door Mikis van muziek voorzien :

*Vooruit, Kameraden, laat ons samen de zon boven Griekenland doen herrijzen,
Vooruit, Kameraden, help ons de zon terug boven de wereld te laten schijnen,
want, kijk, hoe diep ze gezonken is in het slijk,
en hoe ze overspoeld is door het bloed.
Kom, vrienden, zonder hulp kan de zon niet herrijzen,
met verenigde krachten wrikken we haar uit de modder,
en halen we haar uit het bloed,
Ze is een steun voor ons, broeders in de strijd,
haar zonneschijn maakt van ons terug vrije mensen,
en haar gloed maakt ons terug sterk.*

BIJDRAGE VAN HET COLAM
centrum
oriëntatie
Latijns
Amerika
ROERMOND

EEN TOESPRAAK VOOR DE HOGERE KRIJGS- SCHOOL IN RIO DE JANEIRO... EN DE GEVOL- GEN

Zoals het Dablad "O Estado de S. Paulo" vermeldt in zijn editie van 24 september 1971, heeft de Aartsbisschop van Salvador (Bahia), die als zodanig volgens oud recht ook Primaat is van Brazilië, D. Avelar Brandao, een verzoek ingewilligd om een toespraak te houden tot de studenten van de Hogere Krijgsschool in Rio De Janeiro (ESG).

D. Avelar is tevens voorzitter van de Latijns-Amerikaanse bisschoppenconferentie CELAM. Het werd een lange rede van een begaafd redenaar... die over de hoofden van de studenten heen ook iets te zeggen had tot de regeringsleiders en de militairen.

Deze laatsten hebben dat blijkbaar goed begrepen. D. Avelar althans heeft inmiddels de gevolgen ervaren.

WAT IS DE "ESCOLA SUPERIOR DE GUERRA"?

Deze school is gevormd naar het model van het soortgelijke Instituut in de USA, en heeft als filosofie : de hoogste norm is de veiligheid van de Staat, en deze ligt in de handen van militaire macht.

Maar langzamerhand is dit begrip "veiligheid" uitgegroeid tot : het besef van verantwoordelijk te zijn tegenover de grote problemen binnen het land zelf, en het zoeken naar wegen om tot oplossing daarvan te komen.

Aan de ESCOLA SUPERIOR DE GUERRA studeren niet alleen militairen, maar ook burgers uit de diverse sectoren van het culturele en economische leven.

Ze is een tribune geworden met een democratische inslag, waar ideeën worden uitgewisseld, meningen gepeild, redeneringen worden geanalyseerd, en afwijkende overtuigingen in zaken van hoogniveau worden besproken.

Terecht kan men zich met D. Avelar afvragen, of, in dit licht gezien, de naam "Hogere Krijgsschool" nog juist is, immers : men houdt zich meer bezig met vragen van Vrede, en met een strategie, die gericht is op nationale ontwikkeling.

KORTE INHOUD VAN DE REDE

1. Het onderdrukken van subversiviteit kan rechtvaardig zijn. Daarnaast moet er meer ruimte worden geschapen voor het beleven van de vrijheid, om aldus te komen tot de echte veiligheid.
2. Er is een gevaar, dat alle vrije meningsuitingen verdwijnen, wanneer alle beslissingen van boven af worden genomen.

3. Er moet een mogelijkheid worden gemaakt voor een brede en kritische dialoog op nationaal niveau.
4. Men moet meer begrip hebben voor en indulgent staan tegenover de jonge opgroeiende generatie.
5. Diezelfde jongeren worden opgeroepen om te werken aan de ontwikkeling van hun eigen land. Ze moeten niet hun krachten verspillen aan radicalisme, of ze ongebruikt laten in apatische indolentie.

DIALOOG

Waarom zou er eigenlijk vrees moeten zijn voor een dialoog ? Is niet juist nu de tijd gekomen om op een zo breed mogelijke nationale basis te komen tot een kritische dialoog tussen de leiders van de diverse sociale en culturele categorieën ? Komt de nationale veiligheid in gevaar door het uitwisselen van ondervindingen, suggesties en initiatie-

Of zijn we van mening, dat ieder op zijn terrein al zo volmaakt is, en tot zulk een perfectie is gekomen, dat we elkaanders hulp niet meer nodig hebben ? Of beschikken we ieder over alle elementen die nodig zijn tot een juiste waardering van de nationale problemen, zodat we geen suggesties behoeven ? Vrije meningsuiting is niets anders dan misbruik maken daarvan.

Het gebruik van communicatie-middelen tot het uitvoeren van een nationaal programma is iets anders dan een overdreven controle op deze communicatiemiddelen, want door dat laatste wordt niet alleen de vrije meningsuiting de kop ingedrukt, maar wordt de indruk gewekt, dat alles volmaakt is, en definitief geregeld, en voorgoed opgelost.

Wanneer de kanalen van communicatie verstopt worden, dan wordt wederzijds begrip moeilijk. Het gevaar bestaat dan, dat men een samenleving opbouwt van naast elkaar en op elkaar geplaatste (sociale) lagen, zonder levende weefsels als organische binding.

Tegenwoordig meer dan ooit, is dialoog gerechtvaardigd binnen de hiërarchie van waarden, en deze dialoog beantwoordt aan de eisen, die door een rationaal en vrij bestaan worden vereist. Meerdere grote problemen binnen onze samenleving ontstaan vandaag juist door een gebrek aan communicatie.

MATERIALISME of SPIRITUALISME ?

Wij zijn geen materialistische staat : niet enkel door ons historisch ontstaan, maar ook door onze groei.

Dat eist van ons, dat wij vanuit een geestelijke instelling komen tot de materialistische wereld. Wij moeten weten, dat "politiek van ALGEMEEN BELANG" niet wordt bereikt op basis van egoïsme en persoonlijke inspanning, om rijkdommen op te stapelen ten koste van andere maatschappelijke lagen; dat zonder rechtvaardigheid er geen gezonde verhoudingen mogelijk zijn, en dat het onderdrukken van geweld, alleen met machtsmiddelen, weinig of geen zin heeft.

Nooit hebben we meer dan nu behoefte gehad aan nederigheid, om de juiste zin van het samenleven te vatten. Wij hebben elkaar nodig. Onze rijkdom van vandaag bestaat daarin, dat we weten te geven en te nemen.

ONTWIKKELING

A. Als de Staat zou zeggen : "De ontwikkeling van het land is mijn zaak", dan zou dat moeilijkheden meebrengen op het praktische vlak.

Deze moeilijkheid treedt aan het licht, zodra men de juiste formulering wil vinden voor de definitie van "ontwikkeling." Immers : wanneer men uit het concept "ontwikkeling" de sociale dimensie uitsluit, en men de voorkeur geeft aan het

economische aspect terwijl men het aan de vrije onderneming overlaat om zich te ontwikkelen, zonder controle op het evenwicht in de goederen-omloop, dan stoort dit de harmonische groei van de samenleving.

B. Wanneer men verwacht, dat door de economische groei vanzelf al het andere zal meegroeien, en men geen juist beeld heeft van de waarde van de menselijke persoon in de verhouding werkgever-werknemer, dan kan er gemakkelijk sociale verkramping en ontwrichting ontstaan.

C. Als de weldaden en de gunstige vooruitzichten van de vooruitgang enkel openstaan voor bepaalde groeperingen, zonder dat de brede massa deel kan hebben aan de goederen van ontwikkeling en cultuur, dan ontstaat er een gevaarlijke atrofie in het lichaam van de samenleving.

D. Als een overtrokken RECLAME de juiste grenzen van menselijke welvaart te buiten gaat, juist daar waar de indrastructuur ontbreekt om de weldaden, die door de sociale wetten geboden worden, op te nemen, dan kan dit de gevoeligheid van het geweten afstompen, en komt de goede bedoeling van de regering zelf in discredit.

LANDBEZIT EN LANDBOUW

Wanneer de competente organen van de Staat, die propaganda maken voor toename van de landbouwproductie, niet beschikken over de middelen om dit probleem in al zijn facetten tot oplossing te brengen, (landbouwkrediet, silo's, afzetmogelijkheden en prijsbeheersing,) dan mag men toch niet verwachten dat fouten vermeden, en misdadige praktijken, die opgestapeld liggen, verbannen zullen worden.

Wij erkennen, dat de Regering alle pogingen aanwendt, om de administratieve lichamen en de private ondernemingen wettelijke middelen aan de hand te doen om de landbouwontwikkeling te doen slagen. Maar wij vragen de aandacht voor een van de voornaamste aspecten van de kwestie, en wel : dat men van nabij en serieus de miserabele toestand onder de loupe neemt, waarin men de randbewoners van de stad, en de slopbewoners van het platteland zich bevinden. Wij vragen dat de maatregelen van sociale strekking, met in acht neming van deze kennis worden opgesteld, zodat niet de rijken steeds rijker en de armen steeds armer worden.

CONTESTATIE VAN ONGENOEGEN EN VREES

De noodzaak van nationale veiligheid, geconfronteerd met grotere of minder grote manifestaties van ongenoegen, kan een klimaat scheppen van een gevaarlijk soort vrees : een paniek, die tot gevolg heeft, dat het volk de mond gesnoerd wordt, zodat het niet meer in staat is zijn stem te doen horen tot verdediging van zijn eigen rechten.

Dan kan het zijn, dat de Pers haar recht verliest tot uitoefening van gerechtvaardigde kritiek, omdat "ergens" misbruik werd gemaakt van de vrije meningsuiting.

De jeugd kan uit de band springen en tot gewelddaden komen. Als dat geweld met nog groter tegengeweld wordt gekeerd, dan wordt die jeugd gebracht tot een conformisme, dat haar kritische capaciteiten doodt, en haar constructieve inbreng lam legt.

Indien men geen juist onderscheid weet te maken tussen het opkomen voor eigen rechten en subversiviteit, als leden van de Inlichtingendienst noch intellectueel, noch moreel berekend zijn voor hun moeilijke taak, om te oordelen over non-conformisten, dan kan er veel onrecht geschieden.

Als de maatstaf ter beslissing ontbreekt bij het verhoor van de gevangenen, zal de poel van het lijden zich vertiginus verbreden.

Het is opmerkelijk, dat zowel van de kant van de oproerpoli-

tie als van de kant van de non-conformisten daden gesteld worden, die de eigen grenzen van beide instellingen ten enenmale overschrijden. Misverstanden en spanningen, die hieruit zijn ontstaan, zijn groter dan de bestaande discordantie, die men meende te overbruggen of uit de weg te ruimen.

Een belangrijk punt hierbij is dit. De Kerk gelooft in God en in de mens. In de mens niettegenstaande zijn zondigheid. Zij gelooft, dat zowel de collectieve als de persoonlijke zonde vergeving kan vinden. De mensheid trekt langs de wegen van de geschiedenis, en soms doet zij ons versteld aan. Wat absurd bleek, bleek later bruikbaar. Menigmaal steeg er een bevrijdend licht uit een verkild graf.

DE TOEKOMST

Wat gebeurt er met de mens van morgen ? Hollen we naar ordeloosheid en chaos, of zijn we toch op weg naar een beter begrip van menselijke waardigheid en de persoonlijke waardigheid van elk individu ?

Wat gaat de overhand krijgen in de toekomst : haat, die verniet, of liefde, die opbouwt ? Gaan we deze gevoelens van eerbied voor de mens onderdrukken, steeds hogere muren optrekken, die mensengroepen van elkaar scheiden, steeds meer gevangenschappen bouwen om "anders"-denkenden onschadelijk te maken ?

Hoe zullen we geraken uit deze IMPASSE : we bezitten slechts een beperkte vrijheid, omdat die vrijheid werd misbruikt tegen de veiligheid van het Regiem en tegen de gevestigde orde. Maar anderzijds is er nog steeds niet de verlangde veiligheid, omdat er geen klimaat is, waarin men in veiligheid kan leven.

Dat is een moeilijke zaak.

Indien ik een pastorele raad mag geven; dan zou ik zeggen :

1) tot U, die verantwoordelijkheid draagt in de Regering : Sta indulgent en begripvol vooral tegenover de jeugd. Wij geloven in hun idealisme, en in hun mogelijkheden om zich waar te maken.

2) en tot de jeugd van Brazilië :

Wij zijn overtuigd van jullie oprechte gezindheid. Maar we zijn het niet eens met de methodes van geweld. We zijn beangaan met jullie onzekere toekomst. Tussen geïrriteerd idealisme en lamendig niet-geïnteresseerd-zijn ligt een brede marge, waarin plaats is voor de vrije ontwikkeling van jullie edelmoedige inzet.

MIJN WOORD IS NIET GEBONDEN

Meen niet, terwijl ik hier spreek in de Hogere Krijgsschool, dat mijn stem de echo is van hen, hierbinnen of hierbuiten, die niet in staat zijn jullie te begrijpen. Het beroep, dat ik op jullie doe, kun je naast je neerleggen. Maar wees ervan overtuigd, dat mijn woord vrij is, en geen compromis behelst, tenzij met Christus, die is de Waarheid, Liefde en Gerechtigheid.

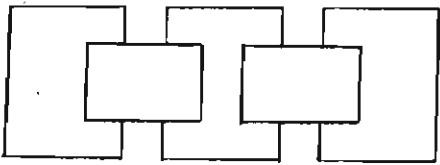
Aldus de rede van D. Avelar Brandao.

Dat zijn woord inderdaad "vrij" was, bleek wel uit de gevolgen. De Commandant van de Hogere Krijgsschool, Rodrigo J. Ramos werd op staande voet ontslagen.

Mgr. Lorschneider, Secretaris van de Braziliaanse Bisschoppenconferentie, ziet de toestand zeer somber in. De reactie van de Militairen was zo genadeloos, dat de Bisschoppen momenteel liever zwijgen.

Mgr. Morschneider zegt : "We hebben het gelijk aan onze kant, maar we zullen nu zwijgen, hoewel het moment kan komen, dat de naastenliefde ons dwingt te spreken."

Ch. Donker
Roermond

DE INTERDUITSE AKKOORDEN

De Ostpolitiek van Brandt heeft haar eerste concrete vruchten voortgebracht, namelijk de akkoorden tussen de DDR en de Bondsrepubliek van 11 december 1971 betreffende het transitoverkeer naar Berlijn, en dat tussen de Westberlijnse senaat en de DDR van 17 december, dat het voor de Westberlijners weer mogelijk maakt zonder moeilijkheden naar de DDR te reizen.

Het zijn uiteraard slechts beperkte akkoorden, die maar een klein deel van de hangende problemen oplossen, maar hun belang gaat veel verder dan alleen maar de zaken die erdoor geregeld worden.

Hierbij kunnen we alvast op twee zaken wijzen.

Ten eerste zijn de akkoorden een belangrijke bijdrage tot de ontspanning in Europa, niet alleen maar om de bedoelingen van de betrokken partijen, die in de beide akkoorden uitdrukkelijk zeggen dat ze die gesloten hebben om "een bijdrage te leveren tot de ontspanning in Europa", maar vooral omdat ermee een gevaarlijke situatie uit de wereld geholpen wordt, die ons in het verleden zelfs een paar maal op de rand van een atoomoorlog gebracht heeft, en ook omdat ermee essentieel voldaan is aan de voorwaarde die de Nato gesteld had voor haar deelname aan een Europese veiligheidskonferentie. Wat dat betreft, kunnen de tegenstanders ervan alleen nog hun toevlucht zoeken in vertragingsovereenkomsten.

Ten tweede betekenen ze ook een eerste volkenrechtelijke precedent, waarbij de DDR de facto behandeld wordt door de Bondsrepubliek ten overstaan van de DDR, en wordt impliciet toegegeven dat de klok niet meer kan teruggezet worden, en dat de oude "roll back"-theorie van wijlen John Forster Dulles allang door de feiten achterhaald is.

Zoals de meeste internationale verdragen zijn die akkoorden lange, droge juridische teksten, daarbij nog aangevuld met hele reeks protokolnotas, verklaringen, aanhangsels en dergelijke, die we hier onmogelijk allemaal kunnen vertalen. Wel volgen hier in samenvatting, de meest interessante bepalingen uit de twee akkoorden.

I. HET AKKOORD OVER HET VERKEER NAAR BERLIJN.

ART. 2 bepaalt : "Het transitoverkeer zal vergemakkelijkt worden, en niet worden gehinderd. Het zal behandeld wor-

den op de eenvoudigste en vlugste manier die gangbaar is in de internationale praktijk."

ART. 3 voorziet dat de visa voor het transitoverkeer zullen afgeleverd worden aan de grensposten van de DDR, in of bij de vervoermiddelen zelf, en volgens

ART. 18 zal de Bondsrepubliek jaarlijks een forfaitaire som storten, ter vervanging van de tol- en visa-rechten, die de reizigers naar Berlijn vroeger zelf moesten betalen. Tot 1975 is die som vastgesteld op 235 miljoen DM per jaar.

ART. 6 voorziet dat de goederen normaal in verzegelde voertuigen zullen vervoerd worden. De zegels worden gelegd door instellingen daartoe gemachtigd door de Bondsrepubliek, en de grenskontrolé in de DDR wordt beperkt tot inzage van de vervoerdokumenten en kontrolé van de zegels.

ART. 9 bepaalt dat privéreizigers, hun wagens en hun bagage niet zullen gefouilleerd of tegengehouden worden, tenzij er een gegronde verdenking bestaat dat zij van plan zijn misbruik te maken van de doorgangswegen.

ART. 16 bepaalt wat zal beschouwd worden als misbruik, wanneer er gegronde reden tot verdenking is en welke sancties kunnen getroffen worden bij vaststelling van misbruik. Als misbruik worden beschouwd "verboden en schuldige handelingen tegen de algemene bepalingen van de DDR betreffende de openbare orde", en meer bepaald :

- overtreding van de wetten of de verkeerskode van de DDR;
- verlaten van de transitowegen zonder toestemming of redenen van overmacht;
- op- en afladen van personen en voorwerpen.

Alle sancties zijn o.a. voorzien : terugsturen aan de grens, verwittiging, boete, rechterlijke vervolging van misdrijven, naargelang de zwaarte van het misbruik.

ART. 19 voorziet tenslotte de oprichting van een gemengde commissie, die de geschillen moet regelen die ontstaan bij de toepassing van het akkoord.

II. HET AKKOORD OVER HET REIZEN VAN DE WESTBERLIJNERS NAAR DE DDR.

Dit akkoord voorziet dat de vaste bewoners van West-Berlijn gedurende dertig dagen per jaar op reis kunnen gaan naar de DDR, om humanitaire, familiale, godsdienstige, kulturele en toeristische redenen.

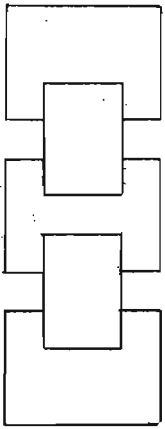
De toelating om te reizen op grond van de eerste vier van die redenen wordt slechts gegeven indien de reiziger wordt uitgenodigd door een persoon (bijv. familielid) of een organisatie uit de DDR, maar ze wordt verleend op zijn eigen verzoek indien hij als toerist wil reizen.

Indien er dringende familiale of kulturele redenen zijn, kan een langer verblijf toegestaan worden.

Verder bevat het akkoord nog talrijke bepalingen in bijvoegsels, voor de praktische toepassing van het akkoord, en de organisatie van de noodzakelijke administratie ervoor.

Vermelden we tenslotte dat tussen de Westberlijnse senaat en de DDR nog een tweede akkoord gesloten is, waarbij een aantal stukken grondgebied uitgewisseld worden, teneinde de toegang tot enkele enklaves te vergemakkelijken.

W. De Vlieghere

MASSU EN DE FOLTERINGEN

I.
In mei 1958 schreef Georges Fogel het volgende in Esprit : Korte tijd voor mijn vertrek op 7 december jl. heeft men bij gebrek aan water benzine gebruikt, meer dan anderhalve jerry-kan, dat is ongeveer vijfendertig liter, om een man te verhoren. Diezelfde dag werden anderen geslagen, dat ze geen menselijk voorkomen meer hadden.

Paul Lefebvre schreef in Libération van 8 september 1958 : Ik heb met mijn eigen ogen tientallen Algerijnen, jongens van mijn leeftijd, zien vallen onder de kogels. Ik heb honderden mensen zien pijnigen, dikwijls jongeren en zelfs vrouwen. In mijn oren klinken de angstkreten nog die zij slaakten (...) Ik heb (ze) folteringën zien toepassen op tientallen Mohammedanen. In de lokalen van de ziekenbarak hebben ze de draden van een machtige dynamo vastgemaakt op de verschillende delen van het lichaam, na ze ontkleed te hebben en ze met water te hebben besprenkeld. Na uren van een dergelijk lijden werden de gemartelden door een prik met kamfer opnieuw tot leven gebracht en met behulp van kabels aan de duimen opgehangen... Zij werden geranseld en zijn, het lichaam overdekt met wonden, vertrokken om enkele ogenblikken later te sterven of in koelen bloede te worden neergeschoten.

Dit schreven franse soldaten die in Algerië dienden. Het Dagboek van een partisans, verschenen in El Moudjahid nr. 46, 20 juli 1959, vertelt ons o.a. het volgende :

Het was in de zomer van 1956. Wij hadden een buurvrouw, die zwanger was. Ik was bij haar, toen tijdens een razzia de franse soldaten haar huis binnendrongen. Ik kon me verbergen, maar ik heb het allemaal gezien... Ze pakte de vrouw en opende haar buik. Zij haalden er het ongeboren kind uit en vermaakten zich ermee als met een bal. Ze gooiden het van de een naar de ander : "Kijk, wat we doen met een Arabier, een vuile Arabier", zeiden ze.

Ik heb het met mijn eigen ogen gezien. Ik was nog geen vijftien jaar oud.

II.
Massu - de para-generaal - zegt niet (toch niet) dat dit nooit gebeurde, dat het allemaal leugens zijn. Nee. Voor hem ech-

ter is het folteren een wapen waarmee je mensenlevens redt (de baby van daarnet bvb.). Folteringën zijn dus toegelaten en zelfs - als we het goed begrijpen - aan te bevelen. De folteringën gebeurden in Algerië (en dus zowat overal) om de onschuldigen te beschermen en dan vnl. hier de massa muzelmannen die het slachtoffer waren van de F.L.N. (aldus Generaal Massu - tenminste voor het laatste - in de Nouvel Observateur - 29 november 1971).

III.

Onze vriend Geert GRUB verdedigt volgend STANDPUNT in verband met deze zaak :

STANDPUNT

Generaal Massu (Frankrijk) bekende in "La vraie bataille d'Algérie", zich bezondigd te hebben aan martelingen en folteringën om rebellen (lees : algerische patriotten !) tot bekentenissen te dwingen. "Wij moesten die afdwingen om de levens van fransen te sparen, zegt hij, een identiek standpunt innemend als de Duitsers die weerstanders folterden "om de levens van leden der Wehrmacht te redden."

Dhr. Maurice Rolland (Voorzitter van de "Compagnons de la Liberté"), beschuldigt er de generaal van "de eer van het leger bezoedeld te hebben." Van uit humaan oogpunt zijn dergelijke praktijken degraderend voor de mens die gebrutaliseerd wordt, en zijn ze tegen de menswaardigheid van de beulen.

Hierbij vergeet Dhr. Rolland dat legers andere zorgen hebben dan de menswaardigheid hooghouden !

Destijds heeft Aartsbisschop Duval geprotesteerd tegen die handelwijzen, en de Heer Massu (Heer bij wijze van spreken !) beklagde zich bij het Vaticaan, er zich op beroepend een katholiek te zijn (Wat dat dan ook mag betekenen.) Volgens L.J.Kleyn (Volksgazet, 7-12-71) speelde de Paus Pilatus en gaf de Generaal zijn apostolische zegen !

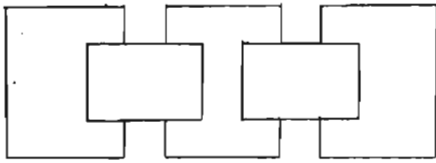
Ik breng Generaal Massu hulde omdat hij "de waarheid en niets dan de waarheid" openbaar maakte en trouw aan de korpsgeest de mannen dekt die zich vergrepen in dienst van de macht waar ze ondergeschikt aan waren. Dat hij met die onthulling de eer van het leger zou bezoedeld hebben, is kwatsj. Het leger heeft geen eer, of juist, zijne eer is trouw, zoals de SS-ers verkondigden.

Men eist van de soldaat gehoorzaamheid. Gebeuren er zaken die beschamend zijn, dan is de schande voor het leger en de natie ! Dat hebben ze in Amerika begrepen toen ze Medina vrijspraken ! Door de daden toe te geven, wijst de generaal er de verantwoordelijkheid van af.

Militairen handelen nu eenmaal niet als... gewetensbezaarden. Gewetensbezaarden weigeren legerdienst.

Ze stellen hun (en onze) menswaardigheid boven machtsbelangen.

Geert GRUB.

LOUIS BAECK
"DE WERELD IS ONS DORP"
Uitg. Lannoo, Tielt 1971, 326 blz.

De moderne technologie en communicatiemedia hebben als gevolg dat de wereld een dorp is geworden. Op de vraag of het ook een solidair dorp is geworden, antwoordt L. Baeck, professor aan de Leuvense universiteit en voorzitter van het Centrum voor Ontwikkelingsplanning aldaar, dat de ontwikkelingsamenwerking gekneld zit tussen halfslachtigheid en solidariteitsmoeheid enerzijds en ongenueanceerde verdachtmaking anderzijds. Het huidige onbehagen spruit waarschijnlijk voort uit het feit dat men in het ene kamp te veel en in het andere kamp te weinig van de ontwikkelingssamenwerking verwacht. Beide strekkingen hebben gemeen dat ze de ingewikkelde dialectiek van de ontwikkelingsvraagstukken in de Derde Wereld zelf buiten beschouwing laten. De auteur tracht het probleem dan ook globaal te benaderen en betreft bij zijn analyse niet alleen de economische, maar eveneens de sociale, culturele, politieke en ideologische aspecten van de ontwikkeling. Indien zij op louter technocratische basis verwezenlijkt wordt, kan de ontwikkeling een ver-

ming betekenen op sociaal en cultureel gebied. Een harmonische en waarachtige ontwikkeling onderstelt dus benevens economische groei, ook sociale verandering, culturele revolutie en ideologische zingeving. De noodzakelijke mentaliteitsverandering kan niet alleen geschieden op grond van Westerse beschavingsnormen zoals verwetenschappelijking en rationalisering. Tegenover de heilige koeien van de ontwikkelingslanden staan onze gouden kalveren, die wij ook niet geneigd zijn af te zweren. Er is echter geen gemeenschappelijke snit voorhanden en de meeste ontwikkelingslanden zullen de omschakeling van hun samenleving alsook de "Umwertung aller Werte" op eigen manier bewerkstelligen. Bij de botsing van twee cultuurwerelden, op gang gebracht door de kolonisatie, zijn de messianistische en millenaristische bewegingen te beschouwen als voorlopers van de politieke ontvoogdingsstrijd van de overheerste volkeren. Als de dekolonisatie eenmaal voltooid is, fungeren deze bewegingen als collectief klankbord van de niet-elitaire groepen in een veranderende maatschappij. De auteur is van oordeel dat bij de sociologische doorlichting van het ontwikkelingsfenomeen deze verzuchting van het collectieve bewustzijn alle aandacht verdient. In een volgend hoofdstuk wordt de demografische explosie en de verstedelijking van de bevolking, die men in bijna alle ontwikkelingslanden vaststelt, met cijfermateriaal uiteengezet. Voorts worden aan de hand van concrete verwezenlijkingen verschillende ontwikkelingsideologieën en de daaruit voortvloeiende politiek bestudeerd : de

marxistische strategie van het China van Mao, verschillende Latijnsamerikaanse "revoluties", en in Afrika het hoopgevend voorbeeld van Tanzania.

De diverse aspecten van de landbouwsector komen aan bod met als illustratie het weinig bekende en eerder mislukt coöperatief experiment van Tunesië.

De economische ontwikkeling en het onderwijsprobleem in de ontwikkelingslanden - twee onderwerpen waarin professor Baeck zich specialist mag noemen - worden getoetst aan de evolutie in India en in de Filippijnen.

De laatste twee hoofdstukken zijn zeker niet de onbelangrijkste : de internationale economische verhoudingen met o.m. de wereldhandelsconferenties van de UNCTAD, en de internationale ontwikkelingssamenwerking in het licht van het tweede ontwikkelingsdecennium - 1970-1980.

De auteur wijst hierbij op de verantwoordelijkheid van de rijke landen en van iedere burger. Samen met het probleem van de vrede, behoort de ontwikkelingsproblematiek in de tweede helft van de twintigste eeuw tot de belangrijkste vraagstukken van de mensheid. "De wereld is ons dorp" is niet voor vakspecialisten maar voor een breder publiek bestemd. Dit neemt niet weg dat het boek wetenschappelijk gefundeerd is en van een "rijke ervaring" getuigt, zoals Nobelprijswinnaar professor Jan Tinbergen in zijn voorwoord geschreven heeft. Dit is wellicht ook de grootste verdienste van dit vlot geschreven lees- en leerboek.

Marc Le Bon

ENKELE BEMERKINGEN BIJ DE "GEBIEDS-UITBREIDING" VAN IRAN

Zoals iedereen weet heeft Iran op 30 november jl. drie kleine eilandjes (elk ongeveer 10 km²) in de Perzische Golf bezet.

Dit gebeurde zogezegd om veiligheidsredenen. Nu moet men geen groot strateeg zijn om te zien dat deze eilandjes nooit enig gevaar kunnen betekenen voor het grote Iran. Ze zijn gewoon te klein om een ernstige militaire basis te worden. Waarom dan deze bezetting?

We zouden kunnen zeggen : grote oorzaken, kleine gevolgen ! Het is voor niemand meer een geheim dat de grote petroleumvoerders zich stilaan afwenden van de Middellandse Zee waar de toestand onrustig is en het gevaar voor nationalisatie groot. Zij zijn zich natuurlijk gaan keren naar de Perzische golf. Dit gebied wordt immers beschouwd als de "petroleumschuur" van de wereld en le-

vert nu reeds 47 t.h. van alle aardolie. De toestand is daar echter nogal verward.

Buiten het stabiele Iran zijn de petroleumvoerders daar uiterst verdeeld. Er zijn daar niet minder dan negen emiraten allen om ter kleinst. Dit is natuurlijk gevaarlijk vermits de uitvoer afhankelijk is van een mogelijke ommekeer van het regime. Om deze mogelijkheid tegen te gaan had Groot-Brittannië kunnen bewerkstelligen dat deze emiraten zich zouden federeren wat dan ook gebeurd is op 2 december voor zes onder hen. Deze garantie was echter niet voldoende voor de petroleumvoerders en daarom hebben zij beroep gedaan op de "politieagent" van de Perzische Golf : Iran.

De Sjah had reeds lang gezegd dat hij de situatie daar wel in orde zou brengen, wat hij dan ook begonnen is met de haast symbolische inname van de drie eilandjes. Iran staat van nu af aan borg voor de goede petroleumleverantie vanuit de Perzische Golf.

TE ZOT OM LOS TE LOPEN...

De weldoorvoede vrouwen en dochters van de conservatieve advocaten, dokters, ambtenaren, grondbezitters, industriëlen etc. uit de rijke wijken van Santiago hebben hun lege kookpotten gedemonstreerd tegen de levensduurte in Chili, waarvan hun eigen mannen en vaders de grote schuldigen zijn, en tegen hun zondebok, Allende. Voor de gelegenheid hadden ze zich als "huisvrouwen" vermomd. De pers heeft niet vermeld of hun meiden ook mee moesten betogen, ofwel of ze thuis moesten passen op volle kookpotten en frigos.

België wordt volgend jaar verdedigd door maximum 99.925 man, zijnde 99.925 teveel. Bij het debat daarover in de kamer had de vlaamse oppositie het vooral over het gebrek aan vlaamse generaals en haar franstalige tegenhanger over de kadootjes die minister Seghers geacht wordt uit te delen aan de "flamins." Over de kadootjes aan de geassorteerde wapenfabrikanten en andere legerleveranciers werd vooralsnog niet nagedacht.

Daar Nixon's "revolutionaire" maatregelen van 15 augustus slechts geleid hebben tot nogmaals een verdubbeling van het tekort op de betalingsbalans van de Verenigde Staten, heeft hij er tenslotte toch mee ingestemd de dollar te devalueren. Veel is er toch niet aan verloren, vermits het de derde wereld is die zal opdraaien voor een groot deel der kosten.

De zestienjarige Gudrun Geldhof uit Brugge heeft haar oproepingsbrief gekregen om in 1974 het vaderland te gaan dienen. Een volijverig ambtenaar

op het Brugs stadhuis, overwegende dat sommige jongens ook Gudrun noemen, niet willende het risico lopen dat een kandidaat-kanonnenvlees zou ontsnappen aan zijn verplichtingen om het vaderland te dienen en het vrije westen te verdedigen, en geen tijd hebbende om het geslacht van vermeld individu op te zoeken in de desbetreffende registers, heeft blijkbaar het zekere voor het onzekere gekozen.

Op de ministerraad van de Nato heeft Rogers verklaard dat hij ook niet tegen een Europese veiligheidskonferentie en tegen wederzijdse gedeeltelijke ontwapening is. Daarom heeft hij dan ook aangedrongen op de uitbreiding van de militaire inspanningen van zijn Europese satelieten, en een versterking van het militair potentieel van de Nato.

De door de BSP in haar verkiezingsprogramma beloofde vermindering van de militaire dienstdtijd komt niet in de regeringsverklaring, een heroprakelen van de goede oude schoolstrijd wel.

Paranoia is een veel voorkomend verschijnsel bij hen die op de voorposten staan van de verdediging van de vrije wereld. De C.I.A. bijvoorbeeld ziet overal het spook van het rode gevaar, en hierin wordt ze nog overtroffen door sommige van haar marionetten. Zo bijvoorbeeld onze goeie vriend Pak, president van Zuid-Korea.

Die brave man heeft namelijk ontdekt dat Noord-Korea klaar staat om zijn land te overvallen. Tengevolge van die noodsituatie heeft hij van zijn parlement een volmacht gekregen om lonen, prijzen en huren te blokkeren, dit wil zeggen, om de lonen te blokkeren, en de prijzen verder hun beloop te laten. De buitenlandse trusts en eigen grootgrondbezitters moeten toch ook een centje verdienen, en mogen toch ook wel iets hebben voor hun onwankelbare steun aan zijn regieme.

De generale staf van de Landmacht heeft een tekenwedstrijd georganiseerd voor de minder bedeelde jeugd (wezen, verlaten kinderen, gehandicapten en blinden), en een kerstreceptie onder het motto "een humaan kerstviereen 1971." Ze hadden waarschijnlijk nog honderdduizend frank over van hun 35 miljard, en het loonde de moeite niet meer er nog een humane bom of reservewiel voor een menslievende tank voor te kopen.

Onze conservatieve pers heeft al een paar jaar een geniale uitleg voor de groei van de handel in verdovende middelen. Voor E. Van Cauwelaert in *Het Volk*, Tenax in *het Belang van Limburg* en geestesverwanten, is dat heel eenvoud-

dig een kommunistisch komplot om de onschuldige jeugd in het vrije westen te verderven. Maar deze theorie leidt tot werkelijk angstwekkende perspectieven als men ze in verband brengt met de geruchten dat handel in drugs een bijzonder lonende bijverdienste is voor een aantal agenten van de C.I.A. en dochterondernemingen, zoals de Franse Sûreté. Die organismen moeten dan wel vol zitten met huurlingen van moskou en Peking.

Zelfs het hoofdkwartier van de Shape in ons land wordt door die plaag ondermijnd.

Op 26 november waren al 17 personen aangehouden, meestal burgers en militairen in dienst van de Shape, wegens drughandel en -gebruik. Maar tot ieders verrassing leidden de sporen die de gerechtelijke politie ontdekt heeft niet naar Moskou of Peking, maar naar de Antwerpse onderwereld.

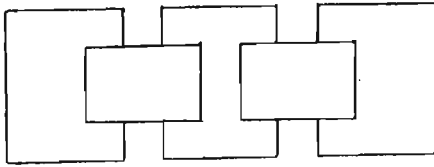
In Oostendse financiële middens schijnt ook al een bijzondere liefde te bestaan voor Griekenland en... zijn Kolonels. De Kursaal-directie organiseerde haar eindejaarsfeesten onder het thema "Griekenland." Een kandidaat Kursaal-uitbater verklaarde kort geleden bij zijn aanbesteding op de financiële steun te zullen kunnen rekenen van een Griekse reder...

"General Motors" die een van de vijf grootste economische machten van de wereld is... komt zo pas een voorzitter voor haar raad van beheer gekozen. Een En zoals het gewoonlijk gaat bij zulkdanige gelegenheden wordt ook al eens gesproken over wat-er-bij-te-verdienen-is. En zo vernemen we dat mijnheer de president zo iets van een 250.000 dollar trekt maar... zijn werkelijke inkomsten op die plaats wel de 800.000 dollars kunnen bereiken. Alles bij mekaar genomen zo iets van een 36 miljoen Bfr...

Een stijging van de posttarieven wordt voorzien voor de brieven van minder dan 20 gr. voor de internationale dienst en de brieven van 51 tot 100 gr. voor de binnenlandse dienst. De uitgewerkte stijging van de posttarieven op een dergelijke wijze zou geen enkele invloed hebben op het indexcijfer...

De Supermarkten (84 t.h. van het zakencijfer) melden voor de eerste acht maanden van 1971 (invoering van de B.T.W.) een stijging van hun zakencijfer van 31 t.h. De firma Delhaize-De Leeuw deelt mede dat haar zakencijfer gestegen is met 21,5 t.h....

VREDESINITIATIEVEN

INTERNATIONALE GESCHENKENFOREN

OOSTENDE

Een honderdtal personen waren aanwezig op de vooropening in het Hotel Prinsenhof.

A. De Smet, W. Weydts -ondervoorzitter van de Provincieraad en A. Laridon, Schepen van Onderwijs en volksvertegenwoordiger voerden hierbij het woord over de Bewapeningskoers, de Europese Veiligheid, de oorlog in Pakistan en de noodzakelijkheid de BUVV te versterken en de vredesakties te ontwikkelen.

Schepen Dummarey en talrijke verantwoordelijken uit politieke, kulturele en jeugdorganisaties waren op deze opening aanwezig.

Deze geschenkenfoor werd in alle opzichten een succes.

ANTWERPEN

De geschenkenfoor te Antwerpen is eveneens in alle opzichten beter geslaagd dan vorige jaren.

In het kader van de geschenkenfoor werd eveneens een tentoonstelling gehouden voor kindertekeningen. De bezoekers werden uitgenodigd als jury op te treden om de naar hen mening best geslaagde tekening te kiezen.

De uitslag van deze wedstrijd zal in het volgende nummer van "Vrede" verschijnen.

HARELBEKE

De BUVV-Harelbeke organiseerde in samenwerking met het Jong Davidfonds een filmgala met de bekende film "Z". Er was een zeer grote belangstelling.

Een debatavond over de chemische oorlogvoering, waarop Prof. Van Parijs en W. Devlieghere het woord voerden kende eveneens een bevredigende opkomst.

DE GROEP TAGOS IN DE BRES.

Van de werkgroep Tagos - Gemeenschappelijke Ontwikkeling - uit Tongeren kan gezegd worden dat het een zeer dynamische groep is.

De maand November werd in het teken gezet van de strijd voor de derde wereld, eigen maatschappijproblemen, oost-pakistan en oorlog en vrede.

Pamfletten en folders werden op grote schaal op verschillende plaatsen van de stad en van huis tot huis verdeeld.

Op 27/10 werd een discussieavond georganiseerd in het Atheneum van Hasselt. Aan de vooravond van de verkiezingen werden op een achttal plaatsen grote poppen opgehangen met een opschrift: *Stemmen ja maar... Wie denkt aan mij de verdrukten van Afrika, Azië, L. Amerika en Europa!*

Een speciale actie werd gevoerd voor Oost-Pakistan: manifesten werden op manifesten verdeeld en een informatieavond ingericht met F. Swartelée.

Op 20/11 werd een vredesmars georganiseerd in samenwerking met de Stedelijke Jeugdraad voor Oost-Pakistan, waaraan een honderdtal personen deelnamen. Deze mars, waarvoor peters en meters per km een bijdrage betaalden, en een tentoonstelling brachten ong. 35.000 fr. op.

Hierna werden nog twee diamontages over Oost-Pakistan ingericht.

Op vrijdag 26/11 organiseerden een 9-tal organisaties samen een vertoning met de anti-militaristische film "The Hill" met inleiding en discussie achteraf.

200 personen namen aan dit initiatief deel. Aan de stand van de B.U.V.V. werden tal van affiches en brochures verkocht.

OORLOG EN VREDE

EEN AANTAL INITIATIEVEN VAN HET SERVICE INSTITUUT VOOR JONGERENWERK.

Door het S.I.J. werd een werkdokument uitgegeven over oorlog en vrede.

Hierin verschijnen een aantal standpunten over internationale politiek, de NAVO, Belgische wapenproductie en handel enz. Hierin komen eveneens een aantal inlichtingen voor wat betreft methodische aanpak, informatiemiddelen - (o.m. "Vrede" en BUVV) sprekers, inlichtingen over posters en klevers, enz. Het S.I.J. organiseert eveneens een aantal tentoonstellingen, filmvertoningen, kursussen en debatavonden, o.m.:

Van 12 tot 19 januari te Blankenberge in het Stadhuis.

Op 22 januari te Kortrijk - Catho - Door-

niksesteenweg 145.

Op 5/1 - 12/1 - 19/1 - 26/1 en 26/2 in de Jeugdclub te Wevelgem.

Op 12 en 19/2 te Ganshoren. Bij deze verschillende activiteiten is een stand voorzien van de BUVV waar affiches, brochures, klevers, posters e.a. materiaal te verkrijgen is.

CENTRUM ELCKER-IK

Organiseert een aantal gespreksavonden met als onderwerp "Samen zoeken naar de vrede" op 18/1 - 25/1 - 1/2 - 8/2 - 22/2 en 29/2.

Deelname aan de hele cyclus: 500 fr.

NIEUWJAARSWENSVERS

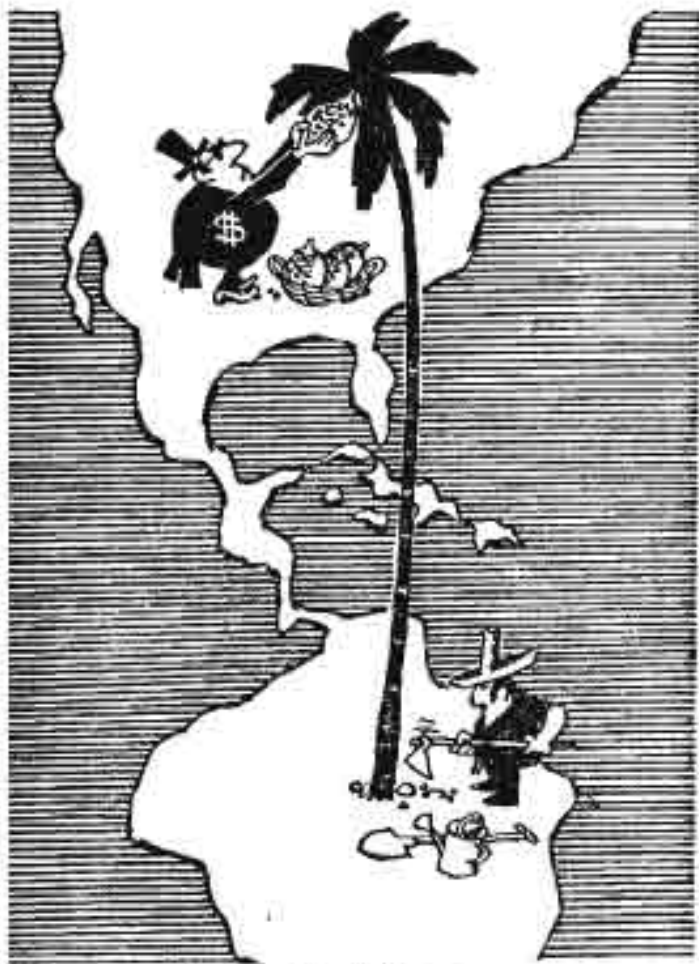
*Ik zend m'n beste wensen
aan alle GOEDE mensen,
mijn vrienden allemaal
want wenste 't ik ook het beste
aan wie de boel verpesten,
de goeden werd 't fataal!*

*Wie wenst, uit een begeren;
en ik, ik zag zo geren
dat elk van 't ZIJN genoot;
dat niemand hier ellende,
onrecht, mizerie kende
of stierf de hongerdood!*

*Zie! Wenste ik hen zegen
die oorlog, onrecht plegen
uit lust of om gewin,
't verging de goede mensen,
ten spijt van mijne wensen,
zeer slecht, ging 't naar hun zin!*

*Zo bied ik mijn beste wensen
enkel aan GOEDE mensen
opdat 't hen wel verga!
Zij 't jaar hen rijk aan dagen
vol vreugd' en welbehagen
is 't ook der bozen schâ!*

Geert GRUB

Poster : 40 fr. + 4 fr. port

NEEN aan dergelijke
ONTWIKKELINGSHULP!

**STEUN de NATIONALE
BEVRIDINGSBEWEGINGEN**

WOON DE MANIFESTATIES BIJ VAN DE B.U.V.

STROOKEN VAN DE B.U.V. ...

Affiches : 10 voor 50 fr.
+ 9 fr. port

T-shirt : 130 fr. + 15 fr. port

Affiches : 10 voor 30 fr. + 9 fr. port
Klever : 20 fr. + 3,5 fr. port
Poster : 35 fr. + 3,5 fr. port